

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษา
พื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง

ปดิภัทร วรรณโพธิ์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

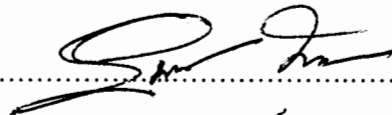
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ ปิติกัทร วรณโพธิ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

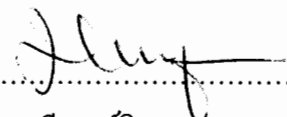
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์)

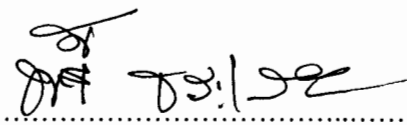
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กัญญา นันทเพ็ชร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุณี หงษ์วิเศษ)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจน์ ธีระเสนา)

วันที่...2...เดือน.....มิถุนายน.....พ.ศ....2559.....

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งในการช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีอย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์ (อาจารย์ที่ปรึกษา) ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาในการแนะนำตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและระลึกถึงพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ในระดับปริญญาโท รวมทั้งบุคลากรและเจ้าหน้าที่งานบริการศึกษาทุกท่านที่ช่วยประสานงานให้ความสะดวกตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา สมาชิกในครอบครัวทุกคนที่ให้คอยเป็นกำลังใจเสมอมา รวมทั้งเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่งไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบุพการี บูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนให้การสนับสนุนและให้กำลังใจ จนทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ปีติภัทร วรรณโพธิ์

57930086: กลุ่มวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร/ จังหวัดระยอง

ปิติภัทร วรรณโพธิ์: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว

เชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

(PUBLIC PARTICIPATION IN AGRITOURISM: A CASE STUDY OF BAN SAI EN

COMMUNITY, VILLAGE NUMBER 8. SONGSALUENG SUN-DISTRICT, AMPHOE

KLANG, RAYONG PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: อุษณากร ทาวะรัมย์, ปร.ด.,

82 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนผู้ที่อายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำนวน 202 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีค่าเชื่อถือได้ (Reliability) เท่ากับ 0.876 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และสถิติทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวม ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านไทรเอน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่าด้านการตัดสินใจกับด้านการร่วมดำเนินการอยู่ในระดับมาก และด้านการรับผลประโยชน์กับด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน

57930086: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.
(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: PARTICIPATION/ AGRITOURISM/ RAYONG PROVINCE

PITIPHAT WANNAPO: PUBLIC PARTICIPATION IN AGRITOURISM: A CASE STUDY OF BAN SAI EN COMMUNITY, VILLAGE NUMBER 8. SONGSALUENG SUB-DISTRICT, AMPHOE KLANG, RAYONG PROVINCE. ADVISOR: AUSANAKORN TAVAROM, D.P.A. 82 P. 2016.

The purpose of this study was twofold. First, it aimed at examining a level of public participation in managing agritourism of Ban Sai En community, village number 8, Songsalueng Sub-district, Amphoe Klang, Rayong Province. Also, this study attempted to compare the level of public participation in managing agritourism of Ban Sai En community as classified by personal factors. The subjects participating in this study were 202 residents of Ban Sai En community, aged 18 onwards. They were recruited by an accidental sampling technique. The instrument used to collect the data was a questionnaire with a reliability level of 0.876. The statistical tests used to analyze the data included percentage, means, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA. To test the differences between pairs, the test of Scheffe was administered. The results of this study revealed that the level of public participation in managing agritourism of Ban Sai En community was found at a moderate level. When considering each aspect of participation, the ones in relation to decision-making and implementing were rated at a high level. Also, the public participations in receiving benefits, monitoring and evaluating the implementation of agritourism were rated at a moderate level. Based on the results from the comparisons, there was a statistically significant difference in the level of participation in managing agritourism of Ban Sai En community among the subjects with different gender at a significant level of .05. Finally, no statistically significant differences were found in the level of participation in managing agritourism of Ban Sai En community among the subjects with different educational level, occupation, income, and length of residency in the community.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม	7
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	12
แนวความคิดการจัดการการท่องเที่ยว	13
แนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	13
ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ทำการวิจัย	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง.....	47
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว เชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง.....	53
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	76
ประวัติย่อของผู้วิจัย	82

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรแต่ละหมู่.....	18
2	แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน.....	18
3	สรุปแนวคิดที่ใช้และประเด็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนจากการทบทวน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
4	การวิเคราะห์ตัวแปรจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
5	ที่มาของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา.....	35
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	45
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้าน ไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยภาพรวม.....	47
8	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชน บ้าน ไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจ.....	48
9	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชน บ้าน ไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านการร่วมดำเนินการ.....	49
10	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชน บ้าน ไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านการรับผลประโยชน์.....	50
11	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชน บ้าน ไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านการติดตามและประเมินผล.....	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.....	53
13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.....	54
14	ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.....	54
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.....	55
16	ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.....	55
17	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.....	56
18	ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.....	56
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20	58
ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามรายได้	
21	58
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร:กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยองจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	
22	59
ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัย อยู่ในพื้นที่.....	
23	59
สรุปสมมติฐาน.....	

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2	รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff	10

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวของประเทศไทยปัจจุบันเป็นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นแหล่งรายได้ที่นำเงินตราเข้าประเทศไทย จากข้อมูลรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งประเทศ ปี พ.ศ. 2558 เป็นจำนวนเงิน 1,769,965.04 บาท เพิ่มจากปี พ.ศ. 2557 ร้อยละ 29.61 ในปี พ.ศ. 2557 รายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งประเทศเป็นจำนวนเงิน 1,365,596.10 บาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2559) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งของประเทศไทยที่มีส่วนในการสร้างงาน สร้างอาชีพ และรายได้ให้กับเกษตรกร และกระจายรายได้เข้าไปในท้องถิ่น การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในเรื่องการคมนาคมขนส่ง การค้า และการลงทุน

ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศเกษตรกรรม พร้อมทั้งมีความหลากหลายในการประกอบอาชีพทางการเกษตร มีภูมิปัญญาทางการเกษตร มีชื่อเสียงทางด้านไม้ผล ข้าว การประมง และกิจกรรมปศุสัตว์ที่ก้าวหน้ามาแต่โบราณ ความหลากหลายดังกล่าว จะเป็นสิ่งดึงดูดใจ และนำความประทับใจมาสู่นักท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมกิจกรรมเกษตร สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ วิถีชีวิตการเกษตรที่ผสมผสานกิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ตลอดจนการศึกษา เรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านกระบวนการประกอบอาชีพอย่างใกล้ชิด และยังเพิ่มการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น (สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2540)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2552) ได้เน้นย้ำการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางการเรียนรู้วิถีเกษตร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว ในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้มาทำให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้ ต่อชุมชน และตัวเกษตรกร การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะเป็นการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อม

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เดิมเป็นพื้นที่ป่าสงวน ในเขตป่าสองสลึง มีพันธุ์ไม้ป่า คือ ต้นสองสลึง เป็นไม้เนื้ออ่อนขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงมีชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านสองสลึง” ซึ่งขึ้นอยู่กับตำบลชากโดน ต่อมาได้มีการบุกรุกแล้วถางป่าปลูกเป็นพืชไร่ มันสำปะหลัง และพัฒนามาเป็นสวนยางพารา และสวนผลไม้ และรวมเป็นชุมชนใหญ่

ขึ้น ดังนั้นในปี พ.ศ. 2532 จึงได้แบ่งหมู่บ้านออกจากตำบลชากโค่นมาเป็น “ตำบลสองสลึง” จนถึงปัจจุบัน ซึ่งประกอบไปด้วย 8 หมู่บ้าน ชุมชนบ้านไทรเอน ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 มีความเป็นมาเริ่มจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรอินทรีย์แกลงที่ได้รวมตัวกันจัดการสวนของแต่ละคนให้เป็นสวนพืชสมุนไพรอินทรีย์และผลไม้ปลอดภัย ประชากรกลุ่มจึงมีการวางแผนให้เป็นชอยท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัย โดยมีการเชื่อมโยงกับกลุ่มวิสาหกิจ 3 กลุ่ม ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนบทบาทสตรีเพาะเห็ด มีสมาชิก 15 คน วิสาหกิจชุมชนสลละลอยแก้ว มีสมาชิก 7 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรอินทรีย์แกลง มีสมาชิก 15 คน เป็นต้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรอินทรีย์แกลง เป็นกลุ่มหลักที่จัดการศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัยทั้งหมดความเป็นมาเริ่มจากการรวมตัวกันปลูกหมุ่ยอินเดีย เมื่อปี พ.ศ. 2557 โดยมีสมาชิก 15 คน แบ่งเป็น 3 อำเภอ ได้แก่ 1) อำเภอเมือง 2) อำเภอแกลง 3) อำเภอเขาชะเมา เป็นต้น มีการรวมศูนย์กลางที่ตำบลสองสลึง ณ บ้านเลขที่ 362 หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง ต่อมาได้มีการต่อยอดเกี่ยวกับผลไม้ปลอดภัย โดยมีทุเรียน มังคุด กระท้อน สละพันธุ์สุมาลี พักข้าวซึ่งกลายมาเป็นศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัยในปัจจุบัน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เพื่อที่จะสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวของศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัยตำบลสองสลึง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สำคัญและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านไทรเอนหมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลงจังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน
2. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

3. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

4. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

5. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

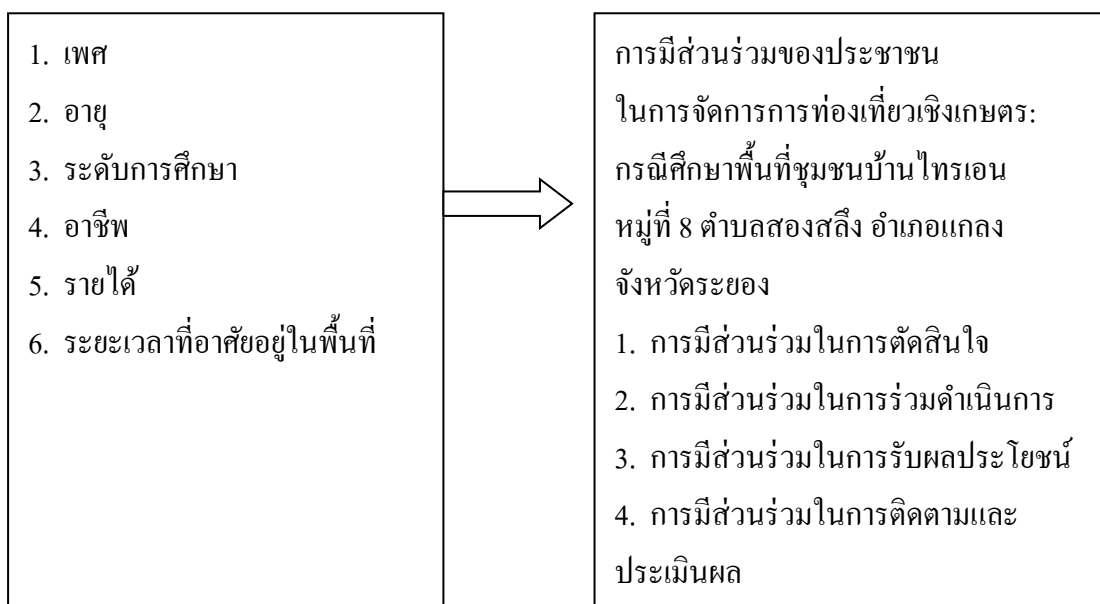
6. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนของ Cohen and Uphoff (1980) มาศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง และมีตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปรซึ่งได้จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) เพศ (ชนวนดี สุขชี, 2549; ชิปชัย รัตนวิธถาวร, 2549; บุญสืบ ชัยสายัณ, 2553; ณรงค์ ขูรรักษ์, 2553; ชินัฐดา พิมพ์พวง, 2553; วิภาดา มุกดา, 2556; อรวรรณ เกิดจันทร์, 2556; ลัดดาวร ดวงบุปผา, 2557; รัฐกรณ์ แสงโชติ, 2554; พิมวิไลลักษณ์ มหาวัง, 2548) 2) อายุ (ชนวนดี สุขชี, 2549; ชิปชัย รัตนวิธถาวร, 2549; บุญสืบ ชัยสายัณ, 2553; ชินัฐดา พิมพ์พวง, 2553; วิภาดา มุกดา, 2556; อรวรรณ เกิดจันทร์, 2556; ลัดดาวร ดวงบุปผา, 2557; รัฐกรณ์ แสงโชติ, 2554; พิมวิไลลักษณ์ มหาวัง, 2548) 3) ระดับการศึกษา (ชนวนดี สุขชี, 2549; ชิปชัย รัตนวิธถาวร, 2549; บุญสืบ ชัยสายัณ, 2553; ชินัฐดา พิมพ์พวง, 2553; วิภาดา มุกดา, 2556; อรวรรณ เกิดจันทร์, 2556; ลัดดาวร ดวงบุปผา, 2557; รัฐกรณ์ แสงโชติ, 2554) 4) อาชีพ (ชนวนดี สุขชี, 2549; ชิปชัย รัตนวิธถาวร, 2549; บุญสืบ ชัยสายัณ, 2553; ชินัฐดา พิมพ์พวง, 2553; วิภาดา มุกดา, 2556; อรวรรณ เกิดจันทร์, 2556; ลัดดาวร ดวงบุปผา, 2557) 5) รายได้ (ชนวนดี สุขชี, 2549; ชิปชัย รัตนวิธถาวร, 2549; บุญสืบ ชัยสายัณ, 2553; ชินัฐดา พิมพ์พวง, 2553; วิภาดา มุกดา, 2556; อรวรรณ เกิดจันทร์, 2556; ลัดดาวร ดวงบุปผา, 2557; พิมวิไลลักษณ์ มหาวัง, 2548) และ 6) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ (ชนวนดี สุขชี, 2549; ชิปชัย รัตนวิธถาวร, 2549; ชินัฐดา พิมพ์พวง, 2553; วิภาดา มุกดา, 2556; อรวรรณ เกิดจันทร์, 2556; รัฐกรณ์ แสงโชติ, 2554; พิมวิไลลักษณ์ มหาวัง, 2548) ดังภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกงหรา จังหวัดระยอง ไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนให้มีระดับเพิ่มมากขึ้น
2. นำผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกงหรา จังหวัดระยอง ไปพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อไปในอนาคต

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษานี้มุ่งเน้นศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกงหรา จังหวัดระยอง

ขอบเขตด้านพื้นที่ ประชากรวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนผู้ที่อายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกงหรา จังหวัดระยอง จำนวน 407 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทัศนศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลนอกจากนี้ได้เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทัศนศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ด้วย ขอบเขตด้านระยะเวลา ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2558 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนเข้าไปดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการร่วมดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล โดยมีความหมายของแต่ละด้านดังนี้

ด้านการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ ร่วมกระบวนการปรึกษาหารือ เสนอแนวคิด แสดงความคิดเห็น การลงมติ และรวมไปถึงการร่วมประชุม เพื่อรับฟังปัญหาของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ด้านการร่วมดำเนินการ หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าร่วมกันดำเนินการตามแผนโครงการหรือกิจกรรมได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือมาตรการในการดูแลรักษาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามที่ตกลงกันไว้เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้สึก ร่วมกันในการเป็นเจ้าของกิจกรรม

ด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ได้รับผลประโยชน์ที่เป็นรายได้จากการดำเนินงานของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยยึดหลักความยุติธรรม ความเท่าเทียมกัน

ด้านการติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าร่วมติดตามและเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายหลังสิ้นสุดการปฏิบัติงานแล้ว เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ

การจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การให้บริการทางการท่องเที่ยว อย่างเป็นกระบวนการ ในการทำงานและใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่พักอาศัยเดิมไปยังอีกที่หนึ่ง ด้วยความสมัครใจ โดยทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อน โดยใช้เวลาเพียงชั่วคราว และไม่ใช้ การเดินทางเพื่อประกอบอาชีพหารายได้

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งพื้นที่เกษตรของชุมชนบ้านไทร เอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสกล อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง ที่มุ่งเน้นกิจกรรมการเกษตรเป็นหลัก มีการจัดบริการต่าง ๆ ไว้รองรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ประสบการณ์ ได้พักผ่อนหย่อนใจ อีกทั้งสร้างรายได้ สร้างอาชีพ ให้กับเกษตรกรและชุมชน รวมทั้งอนุรักษ์พื้นที่ และทรัพยากรในท้องถิ่นให้มีคุณภาพและยั่งยืน

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบล สองสกลอำเภอกาหลง จังหวัดระยอง

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศชาย และ เพศหญิง

อายุ หมายถึง จำนวนปีนับตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ช่วง คือ อายุ 18-25 ปี อายุ 26-35 ปี อายุ 36-45 ปี อายุ 46-55 ปี และอายุ 56 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับแบ่งเป็น 6 ช่วง คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. อนุปริญญาตรี/ ปวส. ปริญญาตรี และปริญญาโท หรือสูงกว่า

อาชีพ หมายถึง การทำงาน และมีรายได้ตอบแทน สามารถแบ่งเป็น 6 อาชีพ คือ เกษตรกร ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท รับจ้างทั่วไป

รายได้ หมายถึง เงินเดือน หรือเงินจากการประกอบอาชีพ แบ่งเป็น 5 ช่วง คือ ไม่เกิน 5,000 บาท 5,001-10,000 บาท 10,001 บาท-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท และ 20,001 บาท ขึ้นไป

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ หมายถึง ช่วงเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตชุมชนบ้านไทรเอนหมู่ที่ 8 ตำบลสองสกล อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ไม่เกิน 5 ปี 5-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มีแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
3. แนวความคิดการจัดการการท่องเที่ยว
4. แนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
5. ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ที่ทำการวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า มีนักวิชาการได้ให้ความหมาย ลักษณะ และรูปแบบของการมีส่วนร่วม ดังต่อไปนี้

Erwin (1976, p.138 อ้างถึงใน บุญสืบ ชัยสายัณ, 2553, หน้า 7) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของประชาชน ให้ความสำคัญสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชน แก้ไขปัญหาหารือกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526, หน้า 20 อ้างถึงใน บุญสืบ ชัยสายัณ, 2553, หน้า 7) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2531 อ้างถึงใน ชิปชัย รัตนวิธาวร, 2549, หน้า 7) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้เสียต้องการมากที่สุดนั้นจะได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้น

จะตรงกับความต้องการแท้จริงและมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน

บัวร์เศ ประไซโย (2538 อ้างถึงใน ธิปชัย รัตนวิธการ, 2549, หน้า 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่สมาชิกของกลุ่มมีความสมัครใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน การเริ่มต้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดจากความต้องการภายนอก โดยที่ประชาชนมีศักยภาพพอที่จะเข้าร่วมในการดำเนินงาน มีความพร้อมที่จะเข้าร่วม มีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมและอำนาจในการตัดสินใจภายนอกเป็นเพียงผู้คอยสนับสนุน และช่วยเหลือเท่านั้น ลักษณะการมีส่วนร่วมได้แก่ การมีส่วนร่วมในลักษณะกลุ่ม การมีส่วนร่วมในลักษณะโครงการ การมีส่วนร่วมในลักษณะสถาบันและการมีส่วนร่วมในลักษณะของนโยบาย

United Nations (1978 อ้างถึงใน ธิปชัย รัตนวิธการ, 2549, หน้า 9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและสมาชิกในสังคมที่กว้างกว่าสามารถเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนได้รับประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

White (1982 อ้างถึงใน กรมพัฒนาชุมชน, 2529, หน้า 11) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้นประกอบด้วย 3 มิติด้วยกัน คือ มิติที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรควรทำ และทำอะไร มิติที่สอง การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา การลงมือปฏิบัติการตามที่ได้ตัดสินใจ และมิติที่สาม การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน และยังมีมิติหนึ่งที่น่าจะพิจารณาเป็นมิติที่สี่ คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

พัฒน์ บุญรัตนพันธ์ (2527, หน้า 145 อ้างถึงใน ธนวดี สุขชี, 2549, หน้า 7) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ เริ่มจากการวางแผน โครงการ การเสียสละกำลังแรงงาน วัสดุเงิน หรือทรัพยากรใด ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2531, หน้า 622 อ้างถึงใน ธนวดี สุขชี, 2549, หน้า 7) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล โดยเข้าไปมีส่วนในการดำเนินการกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

นิภาภรณ์ เกียรติสุข (2539, หน้า 7 อ้างถึงใน ธนวดี สุขชี, 2549, หน้า 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นพฤติกรรมที่ประชาชนหรือคนที่อยู่ร่วมกันในสังคมได้พัฒนาปัญญา ความรู้ ความสามารถ โดยแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อมหรือสิ่งที่ตนอาศัยอยู่

กรรณิกา ชมดี (2524, หน้า 9-10) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ ความร่วมมือ การมีส่วนร่วมในบางสิ่งบางอย่าง รวมถึงความรับผิดชอบด้วย

ปรัชญา เวสารัชช (2528, หน้า 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการที่ประชาชนได้ใช้ความพยายามหรือใช้ทรัพยากรบางอย่างของตน เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน

เงินทุน วัสดุ ในกิจกรรมพัฒนานั้น การมีส่วนร่วมจะทำให้ประชาชนหลุดพ้นจากการเป็นผู้รับผลจากการพัฒนา และเป็นผู้กระทำให้เกิดกระบวนการพัฒนา ดังนั้น การมีส่วนร่วมจึงเป็นได้ทั้งวิธีการซึ่งนำไปสู่การพัฒนาและเป็นเป้าหมายของการพัฒนาด้วย

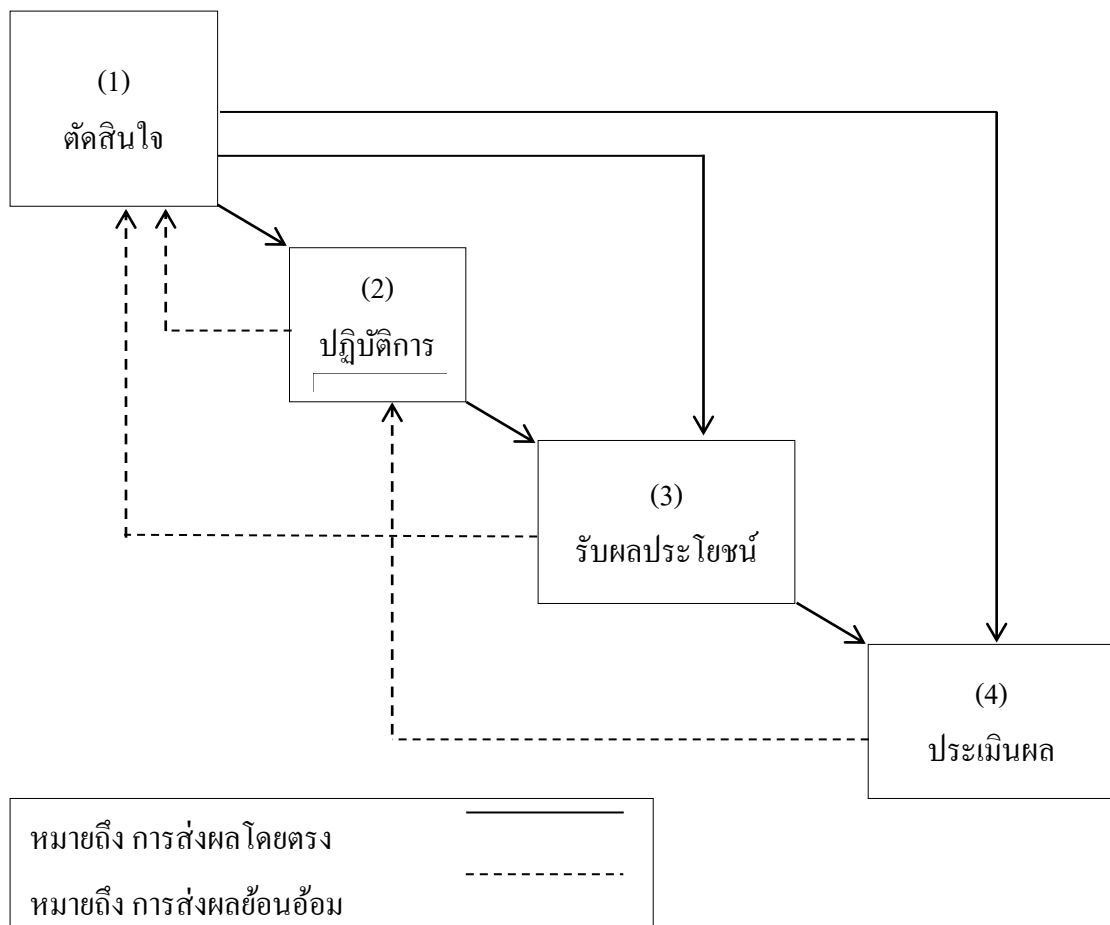
Whang (1981, pp. 91-92) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ กระบวนการเข้าไปดำเนินงานของบุคคลหรือกลุ่มเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจของตนหรือเพื่อให้การสนับสนุนทางด้านกำลังงานหรือทรัพยากรต่อสถาบันหรือระบบที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตของพวกเขา

UNICEF (1982 อ้างถึงใน Midgley, 1986, p. 27) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีอิสระในตนเอง และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยโครงการนั้นจะประสบความสำเร็จเมื่อชุมชนเป็นผู้กำหนดความต้องการและใช้ประโยชน์จากโครงการนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเมื่อบุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องได้ถอนตัวออกไปแล้ว โครงการนั้น ๆ ก็ยังคงดำรงอยู่ต่อไปได้

Cohen and Uphoff (1980 อ้างถึงใน บุญสืบ ชัยสายัน, 2553, หน้า 14) ได้อธิบายและวิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบไปด้วยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการประสานขอความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วยผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับการควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ Cohen and Uphoff (1980 อ้างถึงใน บุญสืบ ชัยสายัน, 2553, หน้า 14) เสนอไว้สรุปได้ดังภาพที่ 2 ที่แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นการตัดสินใจมีความสำคัญมากสาเหตุว่าการตัดสินใจจะส่งผลต่อการปฏิบัติการและการปฏิบัติการจึงมีผลต่อไปยังการรับผลประโยชน์และการประเมินผลในขณะเดียวกันเพราะฉะนั้นการตัดสินใจจะมีผลโดยตรงต่อการรับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วย

ภาพที่ 2 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980 อ้างถึงใน บุญสืบ ชัยสาขันธ์, 2553, หน้า 14)

สุริพร พงษ์พานิช (2544 อ้างถึงใน บุญสืบ ชัยสาขันธ์, 2553, หน้า 9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการที่ภาครัฐตื่นตัวให้ความสำคัญอย่างจริงจังในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งเกิดจากการที่ภาครัฐไม่สามารถดำเนินการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งที่โครงการมีผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ร่วมระดมสมองกำหนดวิธีการแล้วก็ตาม เมื่อวิเคราะห์พบว่า เกิดจากการสั่งจากเบื้องบน (Top down approach) ทำให้ไม่ตรงตามความต้องการของท้องถิ่น อีกทั้งประชาชนไม่เข้าใจเหตุผลของภาครัฐจึงไม่ปฏิบัติตาม ดังนั้น จึงได้กำหนดให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลยุทธ์สำคัญของแผนการพัฒนาในโครงการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมของประชาชนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพราะเมื่อมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น

ที่ใดก็จะเกิดการกระจายรายได้ในท้องถิ่นนั้น ทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำ มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องนั้น คนในท้องถิ่นจำนวนน้อยมากที่ได้รับผลประโยชน์เต็มเม็ดเต็มหน่วยส่วนใหญ่มักจะเป็นคนงานที่ทำงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์มากที่สุดจะต้องให้เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มของคนในท้องถิ่นเพื่อดำเนินกิจกรรมและธุรกิจการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเอง

นอกจากนั้น สุรีพร พงษ์พานิช (2544) ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องนั้น ส่วนใหญ่มักเป็นการร่วมกันใช้ประโยชน์หรือได้รับผลประโยชน์ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งเท่านั้น การมีส่วนร่วมที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาได้จะต้องครบองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

1. ร่วมกันวางแผน เป็นการร่วมคิดร่วมวางแผนเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน ร่วมประชุมลงความเห็น พร้อมเสนอแนะแนวทางปฏิบัติ
2. ร่วมกันปฏิบัติตามแผน โดยสมาชิกในชุมชนทุกคนต้องร่วมกันปฏิบัติตามหน้าที่ที่มีตกลงกันได้
3. ร่วมกันใช้ประโยชน์ สมาชิกในชุมชนทุกคนจะต้องมีสิทธิ์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีการจัดการผลประโยชน์ทั้งเป็นตัวเงินและวัตถุให้ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันเป็นหลัก
4. ร่วมติดตามและประเมินผล เมื่อ มีการดำเนินการแล้วย่อมจะมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นจึงต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ถ่ายทอดประสบการณ์และร่วมกันประชุมหาวิธีการแก้ไขปัญหาล่าช้า
5. ร่วมบำรุงรักษา เมื่อมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแล้ว ทุกคนต้องช่วยกันบำรุงรักษาด้วย หากปล่อยปะละเลยให้เกิดความเสื่อมโทรมแล้ว ผลประโยชน์ที่เคยได้รับก็หมดไปเช่นกัน

ดังนั้น สุรีพร พงษ์พานิช (2544) การมีส่วนร่วมในการจัดการใด ๆ ก็ตามจะประสบผลสำเร็จได้ สมาชิกทุกคนในท้องถิ่นต้องร่วมมือกับหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การร่วมมือกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติร่วมกันติดตามประเมินผลและร่วมกันบำรุงรักษา เพื่อให้ท้องถิ่นหรือชุมชนนั้นได้รับการพัฒนาที่ถูกต้องทิศทางและยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540, หน้า 3) ได้ให้คำนิยามศัพท์ของ “การท่องเที่ยว” (Tourism) ว่า การท่องเที่ยวมีความหมายที่กว้างมิได้เฉพาะเพียงแค่การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ ดังที่ส่วนมากเข้าใจกันว่า การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมชมญาติ พี่น้อง ก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ฉะนั้นปรากฏการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงเป็นภาพใหญ่ที่มีการขยายตัวขึ้นตามลำดับจนกระทั่งมีผู้กล่าวว่า ธุรกิจทางการท่องเที่ยวในทุกวันนี้เป็นธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลก หากเทียบกับธุรกิจอื่น ๆ ที่มีรายการเดี่ยว ๆ (Single item) ด้วยกัน

World Tourism Organization (1967) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว ดังนี้ การเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (ไม่มากกว่า 1 ปี ติดต่อกัน) เดินทางด้วยความสมัครใจเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ติดต่อธุระและวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2546) การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อน คลายความเครียด แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่า การเดินทางนั้น เป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไปถูกบังคับให้เดินทาง

ไพฑูรย์ พงสะบุตร และวิลาสวงษ์ พงสะบุตร (2542) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว ว่า การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่นที่ไม่ใช่สถานที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้นและเป็นการไปเยือนชั่วคราว โดยไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้

ปก แก้วกาญจน์ และสมพร ชุมทอง (2532, หน้า 13 อ้างถึงใน ธนวดี สุขจี, 2549, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของ “การท่องเที่ยว” ว่ากิจกรรมทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมของนักท่องเที่ยวภายในประเทศหรือนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

วรรณมา วงษ์วานิช (2539, หน้า 3 อ้างถึงใน ธนวดี สุขจี, 2549, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของคำว่า “การท่องเที่ยว” คือ การท่องเที่ยวเป็นเรื่องของการเดินทาง ถ้าไม่มีการเดินทางก็ไม่มี การท่องเที่ยว

จากแนวคิดและความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) ข้างต้น สรุปได้ดังนี้ “การท่องเที่ยว” หมายถึง การเดินทางของบุคคลจากที่พำนักอาศัยประจำไปยังอีกที่หนึ่ง เพียงชั่วคราว ด้วยความสมัครใจและเป็นการเดินทางท่องเที่ยว โดยมีใจเพื่อประกอบอาชีพ

หรือหารายได้ เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การเดินทางเพื่อไปชมการแข่งขันกีฬา การเดินทางเพื่อไปศึกษาหาความรู้ หาประสบการณ์แปลกใหม่ รวมถึงการเดินทางเพื่อไปเยี่ยมเยือนญาติพี่น้องหรือเพื่อน เป็นต้น

แนวความคิดการจัดการการท่องเที่ยว

ความหมายของการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism management) มีดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2552) กล่าวว่า การจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์และการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสุนทรียภาพแก่สมาชิกของสังคมในปัจจุบันและอนาคต โดยใช้ทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างชาญฉลาด สามารถรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

มนัส สุวรรณ (2541) กล่าวว่า การจัดการการท่องเที่ยว คือ การกระทำอย่างว่ามีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้วการจัดการการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทางและประสบความสำเร็จ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) กล่าวว่า การจัดการการท่องเที่ยว คือ การวางแผนการท่องเที่ยวและดำเนินการให้เป็นไปตามแผน โดยมีการจัดองค์การการบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก และการควบคุมอย่างเหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งมีการประเมินผลการท่องเที่ยวด้วย

สรุปได้ว่า การจัดการท่องเที่ยว คือ กระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบในการดำเนินการที่เหมาะสม ที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น ๆ อีกทั้งยังมีเป้าหมายที่มีความสอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่มีความเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพ

แนวความคิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

อติเทพ เลขยัน (2552) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) เป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้ทั้งความเพลิดเพลินและความรู้ นำกลับไปประยุกต์หรือประกอบอาชีพได้ เห็นอื่นใดนี้คือ การได้หวนกลับไปค้นหา เรียนรู้ เข้าใจ ภาควิชาภูมิศาสตร์เกษตรกรรม

ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม สวนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่าง ๆ สถานที่ราชการ ตลอดจนสถาบันการศึกษาที่มีงานวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีการผลิตการเกษตรที่ทันสมัย ฯลฯ เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จและผลิตผลผลิต ในกิจกรรมทางการเกษตรในลักษณะต่าง ๆ ได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ บนพื้นฐาน ความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2559) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางการเรียนรู้วิถีเกษตร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว ในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้มาทำให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้ ต่อชุมชน และตัวเกษตรกร การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะเป็นการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อม

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยง เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จ และผลิตผลผลิต ในสวนเกษตร ได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อรักษา สภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2559) ได้แบ่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแต่ละแห่ง มีกิจกรรมที่จะให้บริการนักท่องเที่ยวหลาย ๆ กิจกรรม แล้วแต่สภาพจุดท่องเที่ยวเชิงเกษตรแต่ละ แห่ง ได้แก่

1. ประเภทนักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมระยะสั้น ได้แก่ การเข้าชมสวนเกษตร โดยนักท่องเที่ยวอาจเก็บผลผลิตในสวนหรือซื้อผลผลิตโดยเลือกเก็บได้และทำกิจกรรมพื้นบ้าน ระยะสั้น ร่วมกับชาวบ้าน เช่น จีควาย นั่งเกวียน และอื่น ๆ
2. ประเภทให้นักท่องเที่ยวพักผ่อนในหมู่บ้าน การให้นักท่องเที่ยวพักผ่อนในหมู่บ้าน เพื่อศึกษาและสัมผัสกับชีวิตของชาวชนบทเกษตร โดยนักท่องเที่ยวจะได้รับบริการที่อบอุ่น ปลอดภัย สะดวกและสะอาด
3. ประเภทอบรมให้ความรู้เกษตรแผนใหม่และความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน การทำการเกษตรแผนใหม่ เช่น การปลูก และการดูแลรักษา การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อาจมีการให้ใบประกาศนียบัตรด้วย การเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น การศึกษาแมลง ที่มีประโยชน์ พืชผักพื้นเมืองที่กินได้ การทำน้ำตาลมะพร้าวและน้ำตาลโตนด ฯลฯ

4. ประเภทจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านของเกษตรกรของใช้และของที่ระลึกต่าง ๆ ผลไม้สด ดอกไม้สด เมล็ดพันธุ์ พืชที่น่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยวซื้อไปปลูก

5. ประเภทให้ลู่ทางธุรกิจ ช่วงที่ธุรกิจอื่น ๆ ประสบปัญหาจากธุรกิจตกต่ำให้นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อหาลู่ทางในการทำธุรกิจเกี่ยวกับการเกษตร เพราะเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนเร็ว การท่องเที่ยวในลักษณะนี้ นอกจากจะช่วยเอื้อประโยชน์ให้แก่เกษตรกรแล้วยังเป็นหนทางที่ช่วยภาคเอกชนที่รับผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันอีกด้วย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2559) ได้แบ่งรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. แบบกิจกรรมรายบุคคล ได้แก่ การนำเที่ยวชมสวนของเกษตรกรรายบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เช่น สวนทุเรียน มังคุด สวนไม้ดอกไม้ประดับหรือแม้แต่ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้ผู้เยี่ยมชมจะได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การจัดการ การตลาดแล้วยังสามารถซื้อผลิตผลต่างๆที่ทางสวนจัดขึ้นอีกด้วย

2. กิจกรรมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลหรือเทศกาล เช่น การจัดการวันทุเรียนโลก งานวันเงาะ โรงเรียนทุ่งทานตะวันบาน ทุ่งดอกปทุมมา ซึ่งการท่องเที่ยวแบบนี้จะมีขึ้นเฉพาะในช่วงที่มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการเกษตร เท่านั้น

3. กิจกรรมการท่องเที่ยวตามชุมชนหรือหมู่บ้านเกษตรกร ซึ่งเกษตรกรในชุมชนร่วมกันจัดตั้ง บริหาร และการจัดการท่องเที่ยว โดยกรมส่งเสริมการเกษตรให้ความร่วมมือสนับสนุนในการจัดทำโครงการสร้างทางกายภาพ การจัดภูมิทัศน์ การให้แนวความคิดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่และความสามารถของเกษตรกรในชุมชน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2552) ได้สรุปการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่ง โดยรวมเอาการท่องเที่ยวและการเกษตรเข้าด้วยกัน ผลที่ได้คือนักท่องเที่ยวได้ทั้งเที่ยวและชมผลผลิตทางการเกษตรตลอดจนได้ความรู้ เรียนรู้วัฒนธรรมของชาวบ้านในพื้นที่นั้นและเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับคนในเมืองที่จะได้มาสัมผัสวิถีชีวิตของชาวบ้านที่ตัวเองไม่เคยรู้มาก่อน โดยแบ่งเป็นกิจกรรมย่อย ๆ ได้แก่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2552) ได้แบ่งกิจกรรมทางการเกษตรได้ทั้งหมด 7 กลุ่ม ดังนี้

1. การทำนา (Rice cultivation) การทำนาปี การทำนาปี้ง การทำนาหว่านน้ำตม
2. การทำนาขั้นบันได พิพิธภัณฑชาข้าว ความรู้เรื่องสายพันธุ์ต่าง ๆ ประเพณีพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าว วัฒนธรรมการกินข้าวไทย เป็นต้น
3. การทำสวนไม้ตัดดอก (Cutting flowers) การทำสวนดอกไม้เพื่อตัดดอกขายทุกชนิด เช่น สวนกุหลาบ ฟาร์มกล้วยไม้ สวนไม้ดอกไม้ประดับนานาชนิด ไม้กระถางทุกประเภท รวมถึงไร่ทานตะวัน
4. การทำสวนผลไม้ (Horticulture) การทำสวนผลไม้ทุกประเภท รวมทั้งการทำสวนเกษตร การทำเกษตรแผนใหม่ การทำสวนผสม รวมถึงการทำสวนยางพารา สวนไผ่ สวนปาล์ม น้ำมัน
5. การทำสวนครัวสวนผัก (Vegetable) การปลูกพืชผักสวนครัวทุกประเภท รวมถึงการทำไร่ผัก ไร่ถั่ว ไร่ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ไร่พริกไทย เป็นต้น
6. การทำสวนสมุนไพร (Herbs) การปลูกพืชสมุนไพรนานาชนิด เพื่อใช้เป็นอาหารเสริมพืชผักสวนครัวข้างบ้าน เพื่อใช้เป็นเครื่องดื่มน้ำ เพื่อใช้เป็นเครื่องสำอาง และเพื่อใช้ในการแพทย์แผนไทย
7. การทำฟาร์มปศุสัตว์ (Animal farming) การเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจนานาชนิด อาทิการเลี้ยงไหม การทำฟาร์มผึ้ง การทำฟาร์มปลา การเลี้ยงหอยแมลงภู่ หอยแครง หอยนางรม หอยตะโกรม ฟาร์มจระเข้ บางแห่งเพาะขยายพันธุ์สัตว์ป่าหายาก เช่น ฟาร์มนกยูง ฟาร์มไก่ฟ้า ฟาร์มกวาง รวมถึงสวนงูของสภากาชาดไทย ด้วย
8. งานเทศกาลผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ (Festival) การจัดงานเพื่อส่งเสริมการขายผลิตผลทางการเกษตร เมื่อถึงฤดูที่พืชผลเหล่านั้นออกชุก อาทิ มหกรรมไม้ดอกไม้ประดับ งานเทศกาลลีนี่เทศกาลลำไย เทศกาลกินปลา เป็นต้น

ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ทำการวิจัย

ความเป็นมาของตำบลสองสลึง

เดิมเป็นพื้นที่ป่าสงวน ในเขตป่าสองสลึง มีพันธุ์ไม้ป่า คือต้นสองสลึง เป็นไม้เนื้ออ่อนขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงมีชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านสองสลึง” ซึ่งขึ้นอยู่กับตำบลชากโดน ต่อมาได้มีการบุกกรุกแล้วถางป่าปลูกเป็นพืชไร่ มันสำปะหลัง และพัฒนามาเป็นสวนยางพารา และสวนผลไม้ และรวมเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น ดังนั้นในปี พ.ศ. 2532 จึงได้แบ่งหมู่บ้านออกจากตำบลชากโดนมาเป็น “ตำบลสองสลึง” จนถึงปัจจุบันซึ่งประกอบไปด้วย 8 หมู่บ้าน

ข้อมูลทั่วไป

1. ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลสองสลึงตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของอำเภอแกลง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอแกลง ประมาณ 12 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 30,625 ไร่ (49 ตารางกิโลเมตร)

2. อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับตำบลห้วยยาง อำเภอแกลง และติดตำบลกะเจ็ด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ทิศใต้ ติดตำบลชากโดน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ทิศตะวันออก ติดตำบลห้วยยาง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ทิศตะวันตก ติดตำบลชากพง อำเภอแกลง และ ตำบลกะเจ็ด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

3. ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ของเทศบาลตำบลสองสลึง โดยทั่วไปเป็นที่ราบสลับกับเนินเขาเตี้ย ๆ

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เหมาะต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำสวนยางพารา ทำสวนผลไม้ต่าง ๆ แบ่งเป็นลักษณะพื้นที่ดังนี้

พื้นที่ราบ	27,205	ไร่	คิดเป็น ร้อยละ 88.83
ภูเขา	2,639	ไร่	คิดเป็น ร้อยละ 8.62
พื้นที่น้ำ	281	ไร่	คิดเป็น ร้อยละ 0.92
อื่น ๆ	500	ไร่	คิดเป็น ร้อยละ 1.63

4. ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลสองสลึง โดยทั่วไปเป็นมรสุมเขตร้อน มีฝนตกชุก เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,224.3 มิลลิเมตรต่อปี มี 3 ฤดูกาล คือ

4.1 ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนพฤษภาคม อุณหภูมิเฉลี่ย 36.0 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝน 130.5 มิลลิเมตร

4.2 ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน ถึง เดือนตุลาคม อุณหภูมิเฉลี่ย 33.0 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝน 359.8 มิลลิเมตร

4.3 ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมกราคม อุณหภูมิเฉลี่ย 27.9 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝน 1.6 มิลลิเมตร

ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการพัฒนาของตำบลสองสสิ่ง

ประชากร (ตามข้อมูลจากอำเภอแก่ง ฒ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2558) (ชาย 2,720 คน หญิง 2,876 คน) ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 114 คน/ ตารางกิโลเมตร แยกเป็นจำนวนประชากรแต่ละหมู่ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรแต่ละหมู่

หมู่ที่/ หมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
หมู่ที่ 1 บ้านสองสสิ่ง	482	470	898	446
หมู่ที่ 2 บ้านสองพี่น้อง	314	307	621	230
หมู่ที่ 3 บ้านเนินดินแดง	309	351	660	397
หมู่ที่ 4 บ้านเต่าปูนหาย	270	278	548	204
หมู่ที่ 5 บ้านบ่อทอง	336	342	678	245
หมู่ที่ 6 บ้านหนองเสม็ด	479	515	994	362
หมู่ที่ 7 บ้านห้วยน้ำเขียว	330	344	674	338
หมู่ที่ 8 บ้านไทรเอน	254	269	523	166
รวม	2,720	2,876	5,596	2,388

เขตการปกครอง

ตำบลสองสสิ่ง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	เนื้อที่ (ไร่)	กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
1	บ้านสองสสิ่ง	3,466	นายปัญญา ปัญญาโอภาส	นายประสงค์ เลิศเรือนแก้ว นายชลูด โอทาน
2	บ้านสองพี่น้อง	3,867	นายพิมพ์พรณ์ ใจใส	นายบุญเยี่ยม ต่อพล นายสวัสดิ์ ภู่เทศ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หมู่ ที่	ชื่อหมู่บ้าน	เนื้อที่ (ไร่)	กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
3	บ้านเนิน ดินแดง	4,124	นายธงชัย แม่นหมาย	นายธานีินทร์ วงศ์อ่อง นายจักร์กฤษณ์ เสี่ยงบางยาง
4	บ้านเต่าปูนหาย	4,170	นายสมศักดิ์ วงศ์มาก	นายอัครเดช วงศ์มาก นายพอบ รูปสูง
5	บ้านบ่อทอง	3,709	นายสุพจน์ รัตนวิจิตร	นายธงชัย สุวรรณโชติ นายวิริยะ เสน่ห์
6	บ้าน หนองเสม็ด	3,092	นายวิระพงษ์ มีบุญ	นายเผ่าพันธุ์ สกุลชาติ นายรักเร่ นิสัยเชื้อ
7	บ้านห้วย น้ำเขียว	3,548	นายปราโมทย์ ดินาค	นายกิจฉพัฒน์ ชนวัฒน์กิจไพศาล
8	บ้านไทรเอน	4,649	นายอารีย์กรัตสุวรรณ	นายบรรเจิด ดีทน นายนิวัฒน์ ถานะวร

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

1. อาชีพ

ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลสองสลึง มีอาชีพทางด้านเกษตรกรรม เช่น ทำสวนยางพารา ทำสวนผลไม้ต่าง ๆ เช่น ทุเรียน มังคุด เงาะ เป็นต้น

2. การเกษตร

ตำบลสองสลึงมีพื้นที่เกษตรกรรม 20,406 ไร่ จากพื้นที่ทั้งตำบล 30,625 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 86.98 ของพื้นที่ทั้งตำบล

ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัย ตำบลสองสลึง

ตำบลสองสลึง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง เป็นตำบลขนาดเล็ก เดิมเป็นพื้นที่ป่าสงวนในเขตป่าสองสลึง มีพันธุ์ไม้ป่า คือ ต้นสองสลึง เป็นไม้เนื้ออ่อนขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงมีชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านสองสลึง” ซึ่งขึ้นอยู่กับตำบลชากโค่น ต่อมาได้มีการบุกรุกแล้วถางป่า

ปลูกเป็นพืชไร่ มันสำปะหลัง และพัฒนามาเป็นสวนยางพารา และสวนผลไม้ และรวมเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น ดังนั้นในปี พ.ศ. 2532 จึงได้แบ่งหมู่บ้านออกจากตำบลซากโคมาเป็น “ตำบลสองสลึง” จนถึงปัจจุบัน ซึ่งประกอบไปด้วย 8 หมู่บ้าน

ซอยบ้านไทรเอน ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 มีความเป็นมา เริ่มจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรอินทรีย์ แกลง ที่ได้รวมตัวกันจัดการสวนของแต่ละคนให้เป็นสวนพืชสมุนไพรอินทรีย์และผลไม้ปลอดภัย ประธานกลุ่มจึงมีการวางแผนให้เป็นซอยท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัย โดยมีการเชื่อมโยงกับกลุ่มวิสาหกิจ 3 กลุ่ม ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนบทบาทสตรีเพาะเห็ด มีสมาชิก 15 คน วิสาหกิจชุมชนสละลอยแก้ว มีสมาชิก 7 คน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรอินทรีย์ แกลง มีสมาชิก 15 คน เป็นต้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรอินทรีย์ แกลง เป็นกลุ่มหลักที่จัดการศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัยทั้งหมดความเป็นมาเริ่มจากการรวมตัวกันปลูกหมั่มุ่ยอินเดีย เมื่อปี พ.ศ. 2557 โดยมีสมาชิก 15 คน แบ่งเป็น 3 อำเภอ ได้แก่ 1) อำเภอเมือง 2) อำเภอแกลง 3) อำเภอเขาชะเมา เป็นต้น มีการรวมศูนย์กลางที่ ตำบลสองสลึง ณ บ้านเลขที่ 362 หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง ต่อมาได้มีการต่อยอดเกี่ยวกับผลไม้ปลอดภัย โดยมี ทูเรียน มังคุด กระท้อน สละพันธุ์สุมาลี พักข้าว ซึ่งกลายมาเป็นศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัยในปัจจุบัน (ญาวิณี เพียรดี, สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2558)

วิสัยทัศน์

เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

พันธกิจ

1. พัฒนาชุมชนบ้านไทรเอน ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลสองสลึง
2. มุ่งเน้นเกษตรอินทรีย์เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

ในยุคปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3. พัฒนาบุคลากรและสมาชิกชุมชนด้านการจัดการการท่องเที่ยว
4. ส่งเสริมกลยุทธ์การตลาดและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก
5. ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนอันนำไปสู่รายได้จากการท่องเที่ยว

กลุ่มอาชีพในชุมชนบ้านไทรเอน

1. วิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรอินทรีย์ แกลง
2. วิสาหกิจชุมชนบทบาทสตรีเพาะเห็ด
3. วิสาหกิจชุมชนสละลอยแก้ว
4. ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติ สองสลึง (ผู้ใหญ่สมศักดิ์)

คมนาคม

1. เส้นทางรถเข้าถึงตำบลสองสลึงเป็นตำบลที่อยู่ชานเมืองห่างจากอำเภอแกลง 12 กิโลเมตร ทางทิศตะวันออก
2. เส้นทางที่ 1 ใช้เส้นทางบ้านบึง-แกลง จากแยกแกลงให้เลี้ยวขวาเข้าถนนสุขุมวิท วิ่งตามถนนสุขุมวิทมาทาง อำเภอเมืองระยอง
3. เส้นทางที่ 2 ใช้เส้นทางจากชลบุรีถนนบายพาส สาย 36 แล้วตัดเข้าถนนสุขุมวิทที่แยก ไออาพีซี ไปทางด้านซ้าย วิ่งตามเส้นทางไป อำเภอแกลง

สิ่งดึงดูดใจ

1. ด้านวิถีชีวิต ลักษณะอาชีพของชุมชน เกษตรกรมีอาชีพปลูกไม้ผล เช่น ทูเรียน มังคุด สละ ซึ่งจะพบเห็นได้หลายบ้านในซอย
2. ด้านสภาพธรรมชาติ สภาพในซอยมีถนนคอนกรีตอย่างดี การสัญจรสะดวก และนอกจากนี้ยังมีความร่มรื่นภายในชุมชนซึ่งจะส่งผลทำให้นักท่องเที่ยวที่มามีความประทับใจ และสามารถพัฒนาทำโฮมสเตย์ และกิจกรรมปั่นจักรยาน เพื่อชมทิวทัศน์
3. ด้านเกษตรกรรม เกษตรกรมีการปลูกพืชสมุนไพร เช่น หมามู๋อินเดีย ตะไคร้หอม และอื่น ๆ ในช่วงว่างเว้นการทำสวน และมีความสนใจในการทำเกษตรอินทรีย์ และเกษตรปลอดสารพิษ เพื่อสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม
4. ด้านอาชีพ ภายในซอยมีหลายกลุ่มวิสาหกิจ เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบทบาทสตรีเพาะและแปรรูปเห็ด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสละ และเกษตรกรที่ปลูกไม้ผลหลากหลาย นอกจากนี้ยังมีศูนย์กิจกรรมธรรมชาติสองสลึงที่เน้นวิถีชีวิตพอเพียง สอนการทำปุ๋ยหมัก และการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับธรรมชาติ

กิจกรรมการท่องเที่ยว

1. เยี่ยมชมแปลงทุเรียนอินทรีย์ คุณไพโรจน์ (สมาชิกวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์ แกลง) เพื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาสู่ชุมชนบ้านไทรเอน ตำบลสองสลึง สมาชิกเทศบาลตำบลสองสลึง และสมาชิกวิสาหกิจจะกล่าวต้อนรับ เพื่อแสดงยินดีและต้อนรับในการมาเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยว พร้อมต้อนรับด้วยเครื่องดื่มสมุนไพร เช่น น้ำพริกข้าว น้ำใฝ่ เข้าเยี่ยมชมการปลูกพริกข้าว หมามู๋อินเดีย ผสมผสานในการทำผลไม้และบรรยายการทำเกษตรอย่างไรให้มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค
2. เยี่ยมชมศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัยของ นายจินดา (สมาชิกวิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรอินทรีย์แกลง) ที่นี้นักท่องเที่ยวจะได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกสละ พันธุ์สุมาลี วิธีการปลูกหมามู๋อินเดีย การแปรรูปสมุนไพร โดยมีวิทยากรบรรยาย นอกจากนี้ ยังเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าในชุมชน เช่น ผลไม้แต่ละฤดูกาล เห็ดแปรรูป สละแปรรูป สมุนไพรแปรรูป เป็นต้น

3. เชื่อมชมศึกษาเรียนรู้การเพาะเห็ด การสร้างโรงเรือน และการแปรรูปเห็ด เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน

4. เชื่อมชมการแปรรูปสละสด นักท่องเที่ยวจะได้เชื่อมชมวิสาหกิจชุมชน สละลอยแก้ว สองสิ่ง ของผู้ใหญบ้านหมู่ 8 ของคุณอารีย์ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อสละลอยแก้วของกลุ่มเป็นของฝากได้

5. เชื่อมชมการทำทุเรียนอินทรีย์ของคุณสุทธิรัตน์ นักท่องเที่ยวจะได้เชื่อมชมแปลงทุเรียนที่มุ่งเน้นเกษตรอินทรีย์ และฟังบรรยายการใช้ปุ๋ย ยา และการบันทึกแปลงปลูก เรียนรู้การจัดเก็บอุปกรณ์และยาที่ใช้ดูแลทุเรียน นอกจากนี้ สวนนี้ยังมีทิวทัศน์ที่สวยงาม เหตุเพราะเป็นสวนที่ติดกับภูเขา มีความร่มรื่น มีผลไม้หลากหลาย เช่น ทุเรียน มังคุด เงาะ กระท้อน ลองกอง เป็นต้น และเป็นจุดพักรับประทานอาหารกลางวันของนักท่องเที่ยว ที่มาเป็นหมู่คณะ

6. ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติสองสิ่ง นักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้การทำเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การทำปัจจัยการผลิต เช่น การทำปุ๋ยหมัก และเรียนรู้การเพาะพันธุ์พืช

7. ที่พัก เขาหินตั้งรีสอร์ท นักท่องเที่ยวที่มีความประสงค์พักค้างแรม สามารถมาสัมผัสบรรยากาศ ท่ามกลางธรรมชาติ โอบล้อมด้วยต้นไม้نانาชนิด ที่พักประกอบด้วย บ้านหลังเล็ก 4 หลัง เข้าพักได้ 3-4 ท่าน และบ้านพักหลังใหญ่ 1 หลัง เข้าพักได้ 10-30 ท่าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนวดิ สุขจิ (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี และเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยใช้เครื่องมือ แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน t-test และ One-way ANOVA ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการและด้านขั้นตอนการตัดสินใจและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล โดยในด้านขั้นตอนการตัดสินใจ พบว่า ประชาชน ให้ความสำคัญกับปัญหาทุกด้านที่อาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ในด้านขั้นตอน การร่วมดำเนินการ พบว่า ประชาชนมีโอกาสให้ความรู้และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว

แก่นักท่องเที่ยวในด้านขั้นตอนการรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และในด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนได้ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ธิปชัย รัตนวิธาวาร (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ทะเลหมู่เกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ทะเล หมู่เกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ทะเลหมู่เกาะล้าน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากพบว่า มีนัยสำคัญทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ทะเล โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมแบ่งเป็นผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนและตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในกาปฏิบัติกร โดยในด้านการมีส่วนร่วมแบ่งผลประโยชน์ประชาชนได้รับประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงานของการท่องเที่ยวได้ทะเลหมู่เกาะล้าน ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ประชาชนเข้าร่วมประชุมเกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวได้ทะเลหมู่เกาะล้าน ในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการประชาชนได้เข้าร่วม โครงการหรือกิจกรรมของการท่องเที่ยวได้ทะเลหมู่เกาะล้าน

บุญสืบ ชัยสายัณ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อโครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนชุมชนในเขตเทศบาลเทพราช จำนวน 8 ชุมชนรวมทั้งสิ้น 367 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละและทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าไคส-แควร์ (Chi-square) ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ในระดับน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปีประกอบอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว

มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีสถานภาพสมรส นับถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาตั้งเดิม และไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย

ณรงค์ บูรณรักษ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ ในตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์ คือ ประการแรกเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ของประชาชนในตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ประการที่สองเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ของประชาชนในตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศ และหมู่บ้านอาศัยแตกต่างกัน และประการที่สามเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ของประชาชนในตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามกรอบแนวคิด 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในเขตตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Independent sample) และใช้ F-test (One-way analysis of variance) และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มแบบรายคู่ โดยวิธีการของ Scheffe ผลวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และอยู่ในระดับน้อย จำนวน 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

ธินัฐดา พิมพ์พวง (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ในตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะกันตกา จังหวัดกระบี่ เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันด้านสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่มีต่อสุขภาพจากกิจกรรมท่องเที่ยว เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและความต้องการของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว กับผลกระทบด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในชุมชน

ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 344 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยทางเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบ่งผลวิจัยเป็น 5 ส่วน

1. ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมปัจจุบันด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง และมีการรुक้าที่สาธารณะ การก่อสร้างอาคาร โรงแรม ทำให้บดบังทัศนียภาพจัดอยู่ในระดับมาก ผลกระทบทางลบที่เกิดต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจ สังคม อยู่ในระดับปานกลาง และผลกระทบทางบวกที่เกิดต่อสุขภาพจิตวิญญาณอยู่ในระดับมาก ในด้านความรู้สึกรักภูมิใจต่อชุมชนที่เป็นเมืองท่องเที่ยว

2. ผลการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม จากกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยรวมพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนการวางแผน การตัดสินใจในการดำเนินการกิจกรรม หรือโครงการ การลงทุนหรือปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการ และการติดตามและประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย

3. ผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและความต้องการมีส่วนร่วมมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงานจัดขึ้นอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น วางแผน และการตัดสินใจ และต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการศึกษารเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม จากกิจกรรมการท่องเที่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพ พบว่า ประชาชนที่ได้รับผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ จากกิจกรรมท่องเที่ยวด้านสุขภาพร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

5. ผลการศึกษารเปรียบเทียบ ความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว พบว่า ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ

วิภาดา มุกดา (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก 2) เพื่อศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล/สถานภาพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก 3) เพื่อศึกษาผลจากการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อยู่อาศัยในอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวนทั้งสิ้น 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์แบบ Pearson product moment correlation และการสังเคราะห์เนื้อหาด้วยการจัดลำดับ

ผลวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.25 อายุส่วนใหญ่จะมีอายุ 20-30 ปี จำนวน 148 คน อาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.25 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ระยะเวลา 16-25 ปี จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.75
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พบว่า เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 372 คน คิดเป็นร้อยละ 93.00 แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นสื่อบุคคล (ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ) จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 23.44 การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมส่วนใหญ่เป็นการประชุมหมู่บ้านของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 26.34 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการรับรู้ข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พบว่าภาพรวมระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับ จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00
4. ในภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลำดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ลำดับที่ 4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
5. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เพศ ระดับการศึกษา

และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนอายุ อาชีพ และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กันกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

6. ผลจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนายั่งยืน

6.1 ด้านเศรษฐกิจ หน่วยงานของรัฐควรจะต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการ การท่องเที่ยวโดยไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม จะต้องมีการพัฒนา ปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดความสวยงาม โดดเด่น ปลอดภัยสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้ประโยชน์ได้จริง ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว เส้นทางธรรมชาติ การบริการที่พัก การบริการอาหารและเครื่องดื่ม จัดตั้งศูนย์ประสานงานให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวผ่านทางเว็บไซต์ ตลอดจนขยายช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า OTOP ให้มากขึ้นทุกรูปแบบ

6.2 ด้านสังคมและวัฒนธรรม หน่วยงานของรัฐจะต้องหาจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยการหาความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรมอันหลากหลายเกี่ยวกับชาวไทยภูเขา โดยการจัดโครงการกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในช่วงเทศกาล เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางมาท่องเที่ยวตามประเพณีต่าง ๆ เช่น ประเพณีปีใหม่ม้ง จัดงานประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

6.3 ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น ควรให้ความรู้ให้แก่ประชาชนและผู้ประกอบการเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกี่ยวกับผลเสียและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยปลูกฝังประชาชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการและเยาวชนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เอกสารแผ่นพับ ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว กำหนดมาตรฐาน กฎระเบียบข้อบังคับเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจนเน้นการทำงานอย่างมีส่วนร่วมทั้งกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลอง โคน จังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ป่าชายเลนคลอง โคน จังหวัดสมุทรสงคราม 2) ทดสอบความรู้ความเข้าใจของประชาชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมเชิงนิเวศ 3) เปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลอง โคนจังหวัดสมุทรสงคราม และ 4) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลองโคโคน้ำ จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวป่าชายเลนคลองโคโคน้ำ พบว่า ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับดี โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าชายเลน และการชมวิถีชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่น ประกอบกับได้มีการกำหนด แผนงาน จัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักในชุมชนท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ดูแล รักษา แหล่งท่องเที่ยว และที่สำคัญมีการกระจายรายได้ให้กับคนในชุมชนท้องถิ่น โดยมี การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวด้วยสื่อต่าง ๆ นอกจากนี้ทางศูนย์อนุรักษ์ ป่าชายเลนคลองโคโคน้ำ นั้น ต้องการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และผู้ประกอบการโฮมสเตย์และรีสอร์ท ต้องการโครงการเกี่ยวกับการรณรงค์การปลูกป่าชายเลนให้มืออย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลน คลองโคโคน้ำ ทั้ง 5 ด้าน พบว่า 1) ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการอาศัย อยู่มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีส่วนร่วมแตกต่างกัน 2) ด้านการวางแผน เพศ อายุ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน 3) ด้านการดำเนินงาน เพศ ระดับ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการอาศัยอยู่ มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ที่อายุและ อาชีพ มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 4) ด้านการรับผลประโยชน์ อายุและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ มีส่วน ร่วมแตกต่างกันและ 5) ด้านการติดตามและประเมินผล เพศ มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการอาศัยอยู่ มีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษา การทดสอบความรู้ความเข้าใจของประชาชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ พบว่า ในภาพรวมคนในชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยว เชิงนิเวศป่าชายเลน คลองโคโคน้ำ พบว่า ส่วนใหญ่ในภาพรวมคนในชุมชนท้องถิ่นคลองโคโคน้ำ นี้ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ในการจัดการการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ป่าชายเลน คลองโคโคน้ำ จังหวัดสมุทรสงคราม ในทุก ๆ ด้าน

กัตดาวร ควงบุปผา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านซ้อ เมืองแบง แขวงอุดมไชย สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวชุมชนบ้านซ้อ เมืองแบง แขวงอุดมไชย สาธารณะรัฐประชาธิปไตย 2) เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านซ้อ เมืองแบง แขวงอุดมไชย สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 105 ราย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวพบว่าชุมชนบ้านซ้อ เมืองแบง แขวงอุดมไชย สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ครอบคลุมในประเด็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน โดยเฉพาะวิถีของคนในชุมชน ดังนั้น การที่ให้นักในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน การปฏิบัติตามแผนการรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล

รัฐกรณ์ แสงโชติ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในเทศบาลปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลปายในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในเทศบาลปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาพบว่า ประชาชนดั้งเดิมไม่ค่อยได้มีโอกาสมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ถึงแม้ว่าประชาชนกลุ่มดังกล่าวจะได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการขยายตัวการท่องเที่ยว เนื่องจากไม่ได้มีโอกาสได้เป็นคณะกรรมการในการจัดการท่องเที่ยวเทศบาลปาย แต่กลุ่มผู้ประกอบการกลับได้มีโอกาสเข้าร่วมมากกว่า จากการศึกษาหน่วยงานภาครัฐยังให้ความสนใจกับผู้ประกอบการธุรกิจมากกว่า ประชาชนดั้งเดิมอย่างไรก็ตามทั้งกลุ่มประชาชนดั้งเดิมและกลุ่มผู้ประกอบการยังเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนกลุ่มประชาชนที่อพยพมาอยู่ในใหม่ พบว่าการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าได้มีโอกาสเข้าร่วมการประชุมเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลปาย มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะต่อที่ประชุมหรือไม่ และแม้ว่าจะได้เข้าร่วมประชุม ประชาชนกลุ่มนี้ไม่เคยได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมาย

ให้เป็นผู้รับผิดชอบ ติดตาม โครงการหรือเป็นคณะกรรมการในการจัดการท่องเที่ยวแต่อย่างใด กลุ่มสุดท้าย คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐในพื้นที่พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของกลุ่มเจ้าหน้าที่ ภาครัฐในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีระดับปานกลาง พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมทั้ง การแสดงทางความคิด การเข้าร่วมปฏิบัติและการร่วมติดตามประเมินผล เห็นได้จากการเข้าร่วม ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ นโยบายหรือมาตรการในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวอำเภอปาย

พิมวิไลลักษณ์ มหาวัง (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการติดตามผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 60 คน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ รายได้ ระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ในชุมชน การเข้ามีส่วนร่วมในกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตร เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละและคะแนนเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุ 26-40 ปี รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท อาศัยอยู่ในชุมชนระยะเวลามากกว่า 20 ปี และเข้าร่วมกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยสมัครใจ มีจำนวนมากที่สุด

2. กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยจำแนก ตามภาพรวมในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.45 โดยจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ย 3.13 ด้านการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ย 3.48 และด้านการติดตามผล มีค่าเฉลี่ย 3.41 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 3.79 อยู่ในระดับมาก

3. เมื่อจำแนกตามเพศ และการเข้ามามีส่วนร่วมกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านรายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนอยู่ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง

ที่มาของตัวแปรและสมมติฐาน

ตารางที่ 3 สรุปแนวคิดที่ใช้และประเด็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย	การมีส่วนร่วมของประชาชน	แนวคิดที่ใช้
ธนวดี สุขจี (2549)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 	Cohen and Uphoff (1980)
ธิปชัย รัตนวิธถาวร (2549)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 	Cohen and Uphoff (1980)
บุญสืบ ชัยสายัณ (2553)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวิเคราะห์ปัญหาและวางแผน 2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3. การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 5. การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา 	สุรีพร พงษ์พานิช (2544)
ณรงค์ ชูบุรีรักษ์ (2553)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 	Cohen and Uphoff (1980)
ธินัฐดา พิมพ์พวง (2553)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 	Cohen and Uphoff (1980)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

งานวิจัย	การมีส่วนร่วมของประชาชน	แนวคิดที่ใช้
วิภาดา มุกดา (2556)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 	Cohen and Uphoff (1980)
อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน 3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 	สำนักมาตรฐานอุดมศึกษาและทบวงมหาวิทยาลัย (2545, หน้า 116)
ลัดดาวร ดวงบุปผา (2557)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 	Cohen and Uphoff (1980)
รัฐกรณ์ แสงโชติ (2554)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การค้นหาปัญหาและประเด็นปัญหา ร่วมกัน 2. การวางแผนร่วมกัน 3. การตัดสินใจในการดำเนินนโยบาย 4. การปฏิบัติร่วมกัน 5. การประเมินผลร่วมกัน 	สำนักมาตรฐานอุดมศึกษาและทบวงมหาวิทยาลัย (2545, หน้า 116)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

งานวิจัย	การมีส่วนร่วมของประชาชน	แนวคิดที่ใช้
พิมวิไลลักษณ์ มหาวัง (2548)	1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	Cohen and Uphoff (1980)

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวคิดที่มีการนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนของ Cohen and Uphoff (1980 อ้างถึงใน บุญสืบ ชัยสาขัน, 2553, หน้า 14) แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 รูปแบบ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนของ สุริพร พงษ์พานิช (2544 อ้างถึงใน บุญสืบ ชัยสาขัน, 2553, หน้า 9) แบ่งเป็น 5 ประการ คือ 1) การวิเคราะห์ปัญหาและวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 5) การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนของ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษาและทบวงมหาวิทยาลัย (2545, หน้า 116) แบ่งได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การค้นหาปัญหาและประเด็นปัญหาร่วมกัน 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

จากแนวคิดทั้งหมดจะเห็นว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนของ Cohen and Uphoff (1980 อ้างถึงใน บุญสืบ ชัยสาขัน, 2553, หน้า 14) เป็นแนวคิดที่ครอบคลุมทุกด้าน ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะใช้แนวความคิดของ Cohen and Uphoff (1980 อ้างถึงใน บุญสืบ ชัยสาขัน, 2553, หน้า 14) มาใช้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ตัวแปรจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย	ตัวแปรอิสระ							การได้รับข้อมูลข่าวสาร	การเป็นสมาชิกกลุ่ม
	เพศ	อายุ	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	รายได้	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่		
ธนวดี สุขจี (2549)	✓	✓		✓*	✓*	✓	✓*		
ชิปชัย รัตนวิธวาร (2549)	✓	✓*		✓	✓*	✓*	✓	✓	
บุญสืบ ชัยสายัณ (2553)	✓	✓*	✓*	✓*	✓*	✓*			✓ *
ณรงค์ ชูรัรักษ์ (2553)	✓								
ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553)	✓*	✓*	✓*	✓*	✓*	✓*	✓*		
วิภาดา มุกดา (2556)	✓*	✓		✓*	✓	✓	✓*	✓	
อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556)	✓	✓*		✓*	✓*	✓*	✓*		
ลัดดาวร ดวงบุปผา (2557)	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
รัฐกรณ์ แสงโชติ (2554)	✓	✓	✓	✓			✓		
พิมพ์วิไลลักษณ์ มหาวัง (2548)	✓	✓				✓	✓		✓

หมายเหตุ: ✓ หมายถึง ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา

✓* หมายถึง ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาและมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ตัวแปรจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น พบว่า มีตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์หรือส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อการมี

ส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรอิสระที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ที่มาของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ	แหล่งอ้างอิง
เพศ	ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553); วิภาดา มุกดา (2556)
อายุ	ชิปชัย รัตนวิธการ (2549); บุญสืบ ชัยสายัณ (2553); ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553); อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556)
ระดับการศึกษา	ชนวนดี สุขจี (2549); บุญสืบ ชัยสายัณ (2553); ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553); วิภาดา มุกดา (2556); อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556)
อาชีพ	ชนวนดี สุขจี (2549); ชิปชัย รัตนวิธการ (2549); บุญสืบ ชัยสายัณ (2553); ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553); อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556)
รายได้	ชิปชัย รัตนวิธการ (2549); บุญสืบ ชัยสายัณ (2553); ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553); อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556)
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	ชนวนดี สุขจี (2549); ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553); วิภาดา มุกดา (2556); อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556)

ตารางที่ 5 จากการวิเคราะห์ที่มาของตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรดังกล่าวมาเป็นตัวแปรอิสระในการวิจัยในครั้งนี้

1. ตัวแปรเพศ

จากการทบทวนงานวิจัยของ ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553) พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 งานวิจัยของ วิภาดา มุกดา (2556) พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

2. ตัวแปรอายุ

จากการทบทวนงานวิจัยของ ชิปชัย รัตนวีรถาวร (2549) พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวได้ทะเลหมู่เกาะล้านแตกต่างกัน งานวิจัยของ บุญสืบ ชัยสายัณ (2553) พบว่า อายุของประชาชนในชุมชนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา งานวิจัยของ ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553) พบว่า อายุของประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ จากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน งานวิจัยของ อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556) พบว่า ประชาชนที่ข้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลองโคกน้ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา อายุของประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 2) ด้านการวางแผน อายุของประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 3) ด้านการดำเนินงาน อายุของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 4) ด้านการรับผลประโยชน์ อายุของประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 5) ด้านการติดตามและประเมินผล อายุของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยองที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน”

3. ตัวแปรระดับการศึกษา

จากการทบทวนงานวิจัยของ ธนวิศิ สุขจิต (2549) พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน งานวิจัยของ บุญสืบ ชัยสายัณ (2553) พบว่า ระดับการศึกษาของประชาชนในชุมชนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา งานวิจัยของ ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553) พบว่า ระดับการศึกษาของประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ จากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน งานวิจัยของ วิภาดา มุกดา (2556) พบว่า ระดับของการศึกษาของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนงานวิจัยของ อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556) พบว่า ประชาชนที่ข้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลองโคกน้ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้าน

การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ระดับการศึกษาของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

2) ด้านการวางแผน ระดับการศึกษาของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 3) ด้านการดำเนินงาน ระดับการศึกษาของประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 4) ด้านการรับผลประโยชน์ระดับการศึกษาของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 5) ด้านการติดตามและประเมินผล ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

4. ตัวแปรอาชีพ

จากการทบทวนงานวิจัยของ ธนวิ ศุขจี (2549) พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน งานวิจัยของ ธิปชัย รัตนวิธาวรร (2549) พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวใต้ทะเลหมู่เกาะล้านแตกต่างกัน งานวิจัยของ บุญสืบ ชัยสายัน (2553) พบว่า อาชีพของประชาชนในชุมชนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และแตกต่างกับงานวิจัยของ ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553) พบว่า อาชีพของประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน งานวิจัยของ อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556) พบว่า ประชาชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลองโคน ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา อาชีพของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 2) ด้านการวางแผน อาชีพของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 3) ด้านการดำเนินงาน อาชีพของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 4) ด้านการรับผลประโยชน์ อาชีพของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 5) ด้านการติดตามและประเมินผล อาชีพของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยองที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

5. ตัวแปรรายได้

จากการทบทวนงานวิจัยของ ธิปชัย รัตนวิธการ (2549) พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวได้ทะเลหมู่เกาะล้านแตกต่างกัน งานวิจัยของ บุญสืบ ชัยสายัณ (2553) พบว่า รายได้ของประชาชนในชุมชนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา งานวิจัยของ ธินัฐดา พิมพ์พวง (2553) พบว่า รายได้ของประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ จากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556) พบว่า รายได้ของประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ จากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยองที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

6. ตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

จากการทบทวนงานวิจัยของ ธนวิศ สุขจี (2549) พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน งานวิจัยของ ธินัฐดา พิมพ์พวง (2553) พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนต่างกันได้ผลกระทบต่อสุขภาพ จากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน งานวิจัยของ วิภาดา มุกดา (2556) พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนต่างกันในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน งานวิจัยของ อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556) พบว่า ประชาชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลนคลองโคน ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 2) ด้านการวางแผนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 3) ด้านการดำเนินงาน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 4) ด้านการรับผลประโยชน์ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 5) ด้านการติดตามและประเมินผล ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสีง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ซึ่งเป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยจะมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปในเขตชุมชน บ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จำนวน 407 คน (ข้อมูลจากทะเบียนราษฎรอำเภอ แกลงเดือนธันวาคม ปี 2558) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ ยามานะ (Yamane) ที่มีระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 มีสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (การศึกษาครั้งนี้ให้มีค่าเท่ากับ 0.05)

แทนค่า $n = \frac{407}{1 + 407 (0.05)^2}$

N = 201.73

n = 202 คน

ดังนั้น ผู้วิจัยได้จำนวนตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ 202 ชุด และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยสุ่มตัวอย่างจากประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Check list) เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ ได้แก่ เป็นประจำ บางครั้ง และไม่เคยเลย จำนวน 14 ข้อ

ด้านที่ 1 ด้านการตัดสินใจ จำนวน 4 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านการร่วมดำเนินการ จำนวน 3 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านการรับผลประโยชน์ จำนวน 3 ข้อ

ด้านที่ 4 ด้านการติดตามและประเมินผล จำนวน จำนวน 4 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

เป็นประจำ ให้ 3 คะแนน

บางครั้ง ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยเลย ให้ 1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า
2. ศึกษาค่านิยมศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. สร้างข้อคำถามเพื่อวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า โดยกำหนดแบบวัดเป็นมาตราประเมินค่า (Rating scale) 3 ระดับคือ ประจำ บางครั้ง และไม่เคยเลย
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น พร้อมทั้งคำจำกัดความหรือนิยามปฏิบัติการของตัวแปรเสนอต่อ ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่
 - 4.1 นางกนกกิตติกา กฤตย์วุฒิกร ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานระยอง
 - 4.2 นายสุธีรัตน์ เทียนดี ประธานศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัย
 - 4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน อินทชาติ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยบูรพา
 เพื่อพิจารณาตรวจสอบว่า นิยาม และแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้มีความชัดเจนถูกต้องหรือไม่ รวมทั้งการพิจารณาสำนวนภาษาที่ใช้ในข้อความว่าสอดคล้องกับลักษณะที่ต้องที่จะวัดหรือไม่ เพื่อให้เครื่องมือมีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
5. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในพื้นที่เกษตรเขาขยายคา ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน 30 ชุด และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204) ได้เท่ากับ 0.876
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบและได้ปรับปรุงแล้วไปเก็บข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บข้อมูลซึ่งออกโดยวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ไปยังพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน เพื่อขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการตอบแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์สุ่มเก็บกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 202 ชุด และรอเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากประชาชนในชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง แล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้ ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3-1}{3} \\ &= 0.66 \end{aligned}$$

ระดับค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.00	หมายถึง มีส่วนร่วมมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.67-2.33	หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66	หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

- อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และความถี่ (Frequency)
- อธิบายระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
- ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ การทดสอบค่าที่ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดย
 - เพศ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ t-test ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่างเพศชายและเพศหญิง
 - อายุ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ One-way ANOVA ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่างอายุต่างกัน

3.3 อาชีพ ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ One-way ANOVA ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่างอาชีพต่างกัน

3.4 ระดับการศึกษา ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ One-way ANOVA ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่างระดับการศึกษาต่างกัน

3.5 รายได้ ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ One-way ANOVA ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่างรายได้ต่างกัน

3.6 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านไทรเอนหมู่ที่ 8 ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ One-way ANOVA ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านไทรเอนหมู่ที่ 8 ต่างกัน และหากพบว่ามีนัยสำคัญทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheff

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง ซึ่งนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลนำเสนอด้วยการทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 202)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	96	47.52
หญิง	106	52.48
อายุ		
18-25 ปี	7	3.47
26-35 ปี	44	21.78
36-45 ปี	55	27.23
46-55 ปี	52	25.74
56 ปีขึ้นไป	44	21.78

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	65	32.18
มัธยมศึกษาตอนต้น	36	17.82
มัธยมศึกษาตอนปลาย /ปวช.	33	16.34
อนุปริญญาตรี/ ปวส.	20	9.90
ปริญญาตรี	46	22.77
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	2	0.99
อาชีพ		
เกษตรกร	127	62.87
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	36	17.82
รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	14	6.93
พนักงานบริษัท	16	7.92
รับจ้างทั่วไป	9	4.46
รายได้		
ไม่เกิน 5,000 บาท	15	7.43
5,001-10,000 บาท	83	41.09
10,001-15,000 บาท	50	24.75
15,001-20,000 บาท	28	13.86
20,001 บาทขึ้นไป	26	12.87
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่		
ไม่เกิน 5 ปี	12	5.94
5-10 ปี	27	13.37
11 ปีขึ้นไป	163	80.69
รวม	202	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.48 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.23 รองลงมา คือ

อายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.74 และอายุ 26-35 ปี กับช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป ร้อยละ 21.78 เท่ากัน ตามลำดับ มีระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32.18 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.77 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 17.82 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 62.87 รองลงมา คือ อาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 17.82 และอาชีพพนักงานบริษัทคิดเป็นร้อยละ 7.92 ถัดมา คือ อาชีพรับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 6.93 และอาชีพรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 4.46 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.09 รองลงมา คือ มีรายได้ 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.75 และมีรายได้ 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.86 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 80.69 รองลงมา คือ มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.37 และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.94 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร:

กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ในตอนที่ 2 นี้เป็นการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการร่วมดำเนินการ 3) ด้านการรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล ตามตารางที่ 7 ถึง ตารางที่ 11 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ระดับการมีส่วนร่วม			
	SD	แปลความ	อันดับ	
1. ด้านการตัดสินใจ	2.38	0.501	มาก	2
2. ด้านการร่วมดำเนินการ	2.48	0.471	มาก	1
3. ด้านการรับผลประโยชน์	2.07	0.542	ปานกลาง	3
4. ด้านการติดตามและประเมินผล	1.78	0.731	ปานกลาง	4
รวม	2.18	0.457	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.18, SD = 0.457$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินการเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.48, SD = 0.471$) รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.38, SD = 0.501$) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 1.78, SD = 0.731$)

ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านการตัดสินใจ (n = 202)

ด้านการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
1. เข้าร่วมกระบวนการปรึกษาหารือเกี่ยวกับ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	113 (55.94)	87 (43.07)	2 (.99)	2.55	0.518	การมีส่วนร่วม มาก	1
2. แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	86 (42.57)	104 (51.49)	12 (5.94)	2.37	0.594	การมีส่วนร่วม มาก	3
3. เสนอโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	74 (36.63)	106 (52.48)	22 (10.89)	2.26	0.641	การมีส่วนร่วม ปานกลาง	4
4. เข้าร่วมลงมติให้มีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	88 (43.56)	104 (51.49)	10 (4.95)	2.39	0.581	การมีส่วนร่วม มาก	2
รวม				2.38	0.501	การมีส่วนร่วม รวมมาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.38, SD = 0.501$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.55, SD = 0.518$) รองลงมา คือ การร่วมลงมติให้มีการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.39, SD = 0.581$) และลำดับสุดท้าย คือ การเสนอโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.26, SD = 0.641$)

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านการร่วมดำเนินการ (n = 202)

ด้านการร่วมดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
1. เข้าร่วมโครงการ หรือกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามแผนที่ตกลงกันได้	143 (70.79)	53 (26.24)	6 (2.97)	2.68	0.528	การมีส่วนร่วมมาก	1
2. มีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพและบริเวณที่ทำการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	69 (34.16)	93 (46.04)	40 (19.80)	2.14	0.722	การมีส่วนร่วมปานกลาง	3
3. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบหรือมาตรการในการดูแลรักษาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	137 (67.82)	57 (28.22)	8 (96.3)	2.64	0.558	การมีส่วนร่วมมาก	2
รวม				2.48	0.471	การมีส่วนร่วมมาก	

จากตารางที่ 9 ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: ทัศนศึกษา
พื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ในด้าน
การร่วมดำเนินการในระดับการมีส่วนร่วมมาก ($\bar{X} = 2.48, SD = 0.471$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า
ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามแผนที่
ตกลงกันไว้เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.68, SD = 0.528$) รองลงมา คือ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ
หรือมาตรการในการดูแลรักษาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ($\bar{X} = 2.64, SD = 0.558$) และลำดับสุดท้าย
คือ การมีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพและบริเวณที่ทำการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
($\bar{X} = 2.14, SD = 0.722$)

ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: ทัศนศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8
ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ด้านการรับผลประโยชน์ (n = 202)

ด้านการรับ ผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
1. ได้รับประโยชน์ ที่เป็นรายได้จาก การดำเนินงานของ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	99 (49.01)	82 (40.59)	21 (10.40)	2.39	0.669	การมี ส่วนร่วม มาก	1
2. ได้รับรายได้ ที่เหมาะสมจากการ ทำงานที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	56 (27.72)	118 (58.42)	28 (13.86)	2.14	0.631	การมี ส่วนร่วม ปานกลาง	2
3. ได้รับผลประโยชน์ จากเงินช่วยเหลือ ในการพัฒนาชุมชนของ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร อย่างยุติธรรม	26 (12.87)	87 (43.07)	89 (06.44)	1.69	0.689	การมี ส่วนร่วม ปานกลาง	3

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ด้านการรับ ผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
	รวม			2.07	0.542	การมี ส่วนร่วม ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: ทัศนศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสสิ่ง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง ในด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.07, SD = 0.542$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การได้รับประโยชน์ที่เป็นรายได้จากการดำเนินงานของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ($\bar{X} = 2.39, SD = 0.669$) รองลงมา คือ การได้รับรายได้ที่เหมาะสม จากการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ($\bar{X} = 2.14, SD = 0.631$) และลำดับสุดท้าย คือ การได้รับผลประโยชน์จากเงินช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อย่างยุติธรรม ($\bar{X} = 1.69, SD = 0.689$)

ตารางที่ 11 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: ทัศนศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสสิ่งอำเภอกาหลง จังหวัดระยอง ด้านการติดตามและประเมินผล (n = 202)

ด้านการติดตาม และประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
1. มีส่วนร่วมเข้าไป ควบคุมดูแลการใช้ จ่ายเงินต่าง ๆ ของ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	43 (21.29)	58 (28.71)	101 (50.00)	1.71	0.796	การมี ส่วนร่วม ปานกลาง	4

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ด้านการติดตาม และประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย				
2. ได้รับการแต่งตั้ง จากชุมชนหรือหน่วยงาน ภาครัฐให้เป็นผู้ติดตาม ผลความก้าวหน้า การจัดการของ คณะกรรมการจัดการ ฯ	40 (19.80)	72 (35.64)	90 (44.55)	1.75	0.765	การมี ส่วนร่วม ปานกลาง	3
3. ร่วมสรุปผล การเปรียบเทียบ การปฏิบัติงานกับ เป้าหมายหลังสิ้นสุด การปฏิบัติงานแล้ว	56 (27.72)	68 (33.66)	78 (61.38)	1.89	0.809	การมี ส่วนร่วม ปานกลาง	1
4. ได้ร่วมทำงานกับ ทางราชการ ในการติดตามหรือ ประเมินผลความสำเร็จ ของการจัดการฯ	41 (20.30)	74 (36.63)	87 (43.07)	1.77	0.765	การมี ส่วนร่วม ปานกลาง	2
	รวม			1.78	0.731	การมี ส่วนร่วม ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง ในด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.78, SD = 0.731$) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า การร่วมสรุปผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับเป้าหมายหลังสิ้นสุดการปฏิบัติงานแล้วเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.89, SD = 0.809$) รองลงมา คือ การร่วมทำงานกับ ทางราชการในการติดตามหรือประเมินผลความสำเร็จของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

($\bar{X} = 1.77$, $SD = 0.765$) และลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมเข้าไปควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ($\bar{X} = 1.71$, $SD = .796$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	96	2.27	.44	2.503*	.013
หญิง	106	2.11	.46		

* $p \geq .05$

จากตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ .013 แสดงว่า ประชาชนเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง
อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	SD
18-25 ปี	7	0.39
26-35 ปี	44	0.45
36-45 ปี	55	0.42
46-55 ปี	52	0.48
56 ปี ขึ้นไป	44	0.46

จากตารางที่ 13 พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 36-45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มากกว่าประชาชนกลุ่มอายุ 46-55 ปี กลุ่มอายุ 26-35 ปี กลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป และกลุ่มอายุ 18-25 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน
หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	1.791	.448	2.188	.072
ภายในกลุ่ม	197	40.322	.205		
รวม	201	42.113			

* $p \geq .05$

จากผลการทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวนพบว่า เป็นไปตามข้อกำหนด คือ
Levene's test มีค่า $p \geq .05$ และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดย ANOVA พบว่า
ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ไม่แตกต่างกัน
ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X}	SD
เกษตรกร	2.19	0.47
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	2.14	0.35
รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2.40	0.43
พนักงานบริษัท	2.11	0.56
รับจ้างทั่วไป	1.93	0.28

จากตารางที่ 15 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากกว่าประชาชนกลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว กลุ่มอาชีพพนักงานบริษัท และกลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	1.375	.344	1.662	.160
ภายในกลุ่ม	197	40.738	.207		
รวม	201	42.113			

* $p \geq .05$

จากผลการทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวน พบว่า เป็นไปตามข้อกำหนด คือ Levene's test มีค่า $p \geq .05$ และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดย ANOVA พบว่า

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน
ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนในพื้นที่ชุมชนชอยชอยบ้านไทรเอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน
มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง
อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	SD
ประถมศึกษา	2.14	0.42
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.14	0.50
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	2.14	0.45
อนุปริญญาตรี/ ปวส.	2.31	0.58
ปริญญาตรี	2.24	0.41
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	2.58	0.24

จากตารางที่ 17 พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีส่วนร่วม
ของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับ
อนุปริญญาตรี/ ปวส. ระดับปริญญาตรี ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน
หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	1.021	.204	.974	.435
ภายในกลุ่ม	196	41.093	.210		

ตารางที่ 18 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
รวม	201	42.113			

* $p \geq .05$

จากผลการทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวน พบว่า เป็นไปตามข้อกำหนด คือ Levene's test มีค่า $p \geq .05$ และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดย ANOVA พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามรายได้

รายได้	\bar{X}	SD
ไม่เกิน 5,000 บาท	2.16	0.30
5,001-10,000 บาท	2.14	0.43
10,001-15,000 บาท	2.16	0.48
15,001-20,000 บาท	2.33	0.48
20,001 บาท ขึ้นไป	2.20	0.56

จากตารางที่ 19 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ 15,001-20,000 บาท มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป กลุ่มรายได้ 10,001-15,000 บาท กลุ่มรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท และกลุ่มรายได้ 5,001-10,000 บาทตามลำดับ

ตารางที่ 20 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน
หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	.778	.194	.927	.450
ภายในกลุ่ม	197	41.336	.210		
รวม	201	42.113			

* $p \geq .05$

จากผลการทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวน พบว่า เป็นไปตามข้อกำหนด คือ
Levene's test มีค่า $p \geq .05$ และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดย ANOVA พบว่า
ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน
ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่
ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง
อำเภอกาหลง จังหวัดระยองจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลตะพง	\bar{X}	SD
ไม่เกิน 5 ปี	2.13	0.35
5-10 ปี	2.29	0.40
11 ปี ขึ้นไป	2.17	0.47

จากตารางที่ 21 พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 5-10 ปี มีส่วนร่วม
ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากกว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป
และไม่เกิน 5 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	.375	.187	.893	.411
ภายในกลุ่ม	199	41.739	.210		
รวม	201	42.113			

* $p \geq .05$

จากผลการทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวน พบว่า เป็นไปตามข้อกำหนด คือ Levene's test มีค่า $p \geq .05$ และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดย ANOVA พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 23 สรุปสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอนหมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
2. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอนหมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
3. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 23 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
4. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
5. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
6. ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนชอยบ้านไทรเอน 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนชอยบ้านไทรเอน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้ที่อายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำนวน 202 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการของ ยามานะ (Yamane) ที่มีระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 และสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือในการใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.876 โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test และความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe ที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายมีอายุระหว่าง 36-45 ปี ซึ่งมีระดับการศึกษาระดับอยู่ในประถมศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรมีรายได้ 5,001-10,000 บาท และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 11 ปีขึ้นไป
2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่าโดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินการเป็นอันดับที่ 1 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการติดตามและประเมินผล

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยแต่ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธินัฐดา พิมพ์พวง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวในตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ลักดาวร ดวงบุปผา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านย้อยเมืองแแบง แขวงอุดมไชย สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่พบว่า โดยภาพรวมผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา มุกดา (2556) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ที่พบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าชายเลคคลองโคกน จังหวัดสมุทรสงคราม ที่พบว่า ในภาพรวมคนในชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐกรณ์ แสงโชติ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในเทศบาลปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์วิไลลักษณ์ มหาวัง (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่พบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนั้นผลศึกษาวิจัยที่แตกต่าง ได้แก่ งานวิจัยของ ธนวดี สุขจี (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับน้อย และแตกต่างกับงานวิจัยของ ธิปปชัย รัตนวิโรถาวร (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านทรัพยากร การท่องเที่ยวได้ทะเลหมูเกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า โดยภาพรวมประชาชน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และแตกต่างกับงานวิจัยของ บุญสืบ ชัยสายัณ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อ โครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาเทศบาล ตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่พบว่า โดยภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนอยู่ในระดับน้อย และแตกต่างกับงานวิจัยของ ณรงค์ บูรวัณ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า โดยภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับ น้อย

2. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างกับ งานวิจัยที่มีผลการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ งานวิจัยของ ธนวดี สุขจี (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจอยู่ในระดับ น้อย และแตกต่างกับ งานวิจัยของ ธิปปชัย รัตนวิโรถาวร (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ทะเลหมูเกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยและแตกต่างกับ งานวิจัยของ บุญสืบ ชัยสายัณ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อโครงการการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยและแตกต่างกับ งานวิจัยของ ณรงค์ บูรวัณ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ของ ประชาชนในตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยและแตกต่างกับ งานวิจัยของ พิมวิไลลักษณ์ มหาวัง (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย

นอกจากนั้น งานวิจัยที่มีผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ งานวิจัยของ ธินัฐดา พิมพ์พวง (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ในตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ที่พบว่า

ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง และแตกต่างกับงานวิจัยของ ลัดดาวร ดวงบุปผา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวชุมชน บ้านย้อย เมืองแบง แขวงอุดมไชย สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง และแตกต่างกับ งานวิจัยของ รัฐกรณ์ แสงโชติ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในเทศบาลปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง

3. จากผลการวิจัยพบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการร่วมดำเนินการอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชินรัฐดา พิมพ์พวง (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมดำเนินการอยู่ในระดับมาก

ในทางตรงกันข้าม ผลศึกษาวิจัยที่แตกต่างอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ งานวิจัยของ ธนวิศ สุขจี (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวด้านขั้นตอนการร่วมดำเนินการอยู่ในระดับน้อย และแตกต่างกับ งานวิจัยของ ชิปปชัย รัตนวีรถาวร (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวใต้ทะเลหมู่เกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวใต้ทะเลหมู่เกาะล้านอยู่ในระดับน้อย และแตกต่างกับ งานวิจัยของ ณรงค์ บูรบุรีรักษ์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ของประชาชนในตำบลโนนบุรี อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

นอกจากนั้นผลศึกษาวิจัยที่แตกต่างอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ งานวิจัยของ ลัดดาวร ดวงบุปผา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านย้อย เมืองแบง แขวงอุดมไชย สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง และแตกต่างกับ งานวิจัยของ พิมวิไลลักษณ์ มหาวัง (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

4. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลน คลองโคน จังหวัดสมุทรสงคราม ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา มุกดา (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ที่พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ลัดดาวร ดวงบุปผา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวชุมชน บ้านย้อ เมืองแกลง แขวงอุดมไชย สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ รัฐกรณ์ แสงโชติ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในเทศบาลปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

ในทางตรงกันข้าม ผลศึกษาวิจัยที่แตกต่างอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ งานวิจัยของ ธนวดี สุขชี (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอ เกาะสีซัง จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อย และงานวิจัยของ ธิพย์ รัตนวิธาวรร (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวใต้ทะเลหมู่เกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อยและแตกต่างกับงานวิจัยของบุญสืบ ชัยสายัณ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อยและแตกต่างกับ งานวิจัยของ ณรงค์ ชูรัฐรักษ์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ของประชาชน ในตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อยและแตกต่างกับ งานวิจัยของ ธินัฐดา พิมพ์พวง (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

นอกจากนั้น ผลศึกษาวิจัยที่แตกต่างอยู่ในระดับมาก ได้แก่ งานวิจัยของ พิมวิไลลักษณ์ มหาวัง (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

5. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ เกิดจันทร์ (2556) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนคลองโคกน จังหวัดสมุทรสงคราม ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาดา มุกดา (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ที่พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวร ดวงบุปผา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านย้อย เมืองเบง แขวงอุดมไชย สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐกรณ์ แสงโชติ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเทศบาลปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมวิไลลักษณ์ มหาวัง (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนั้น ผลศึกษาวิจัยที่แตกต่างอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ งานวิจัยของ ธนวิดี สุขขี (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย และแตกต่างกับงานวิจัยของ ธิพย์ชัย รัตนวิธวาร (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวใต้ทะเลหมู่เกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อยและแตกต่างกับงานวิจัยของ บุญสืบ ชัยสายัณ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อยและแตกต่างกับงานวิจัยของ ณรงค์ บูรณรักษ์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยาน

ไคโนเสาร์ของประชาชน ในตำบลโนนบุรี อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย และแตกต่างกับงานวิจัยของ ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

6. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอนหมู่ที่ 8 ตำบลสองสสิ่ง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา มุกดา (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ที่พบว่า เพศและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอนหมู่ที่ 8 ตำบลสองสสิ่ง อำเภอแกลง จังหวัดระยองที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของ บุญสืบ ชัยสายัณ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่พบว่า อายุของประชาชนในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และแตกต่างกับงานวิจัยของ ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ที่พบว่า อายุของประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันและแตกต่างกับงานวิจัยของ อรวรรณเกิดจันทร์ (2556) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนคลองโคน จังหวัดสมุทรสงคราม ที่พบว่า ประชาชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนคลองโคน ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการค้นหาค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาอายุของประชาชนมีส่วนร่วม

ไม่แตกต่างกัน 2) ด้านการวางแผนอายุของประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 3) ด้านการดำเนินงานอายุของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 4) ด้านการรับผลประโยชน์ อายุของประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 5) ด้านการติดตามและประเมินผล อายุของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกันและแตกต่างกับงานวิจัยของ ธิปชัย รัตนวิธาวาร (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ทะเลหมู่เกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ทะเลหมู่เกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

8. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดระยอง ที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของ ธนวิ ศุขชี (2549) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน และแตกต่างกับ งานวิจัยของ ธิปชัย รัตนวิธาวาร (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ทะเลหมู่เกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวได้ทะเลหมู่เกาะล้านแตกต่างกัน และแตกต่างกับ งานวิจัยของ บุญสืบ ชัยสายัณ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อ โครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่พบว่า อาชีพของประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ จากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันและแตกต่างกับงานวิจัยของ ธินัฐดา พิมพ์พวง (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ประชาชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนคลองโคน ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา อาชีพของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 2) ด้านการวางแผน อาชีพของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 3) ด้านการดำเนินงาน อาชีพของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 4) ด้านการรับผลประโยชน์ อาชีพของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 5) ด้านการติดตามและประเมินผล อาชีพของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

9. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของ ธนวิศิ สุขชัย (2549) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ที่พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน และแตกต่างกับ งานวิจัยของ ชินัฐดา พิมพ์พวง (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ที่พบว่า ระดับการศึกษาของประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ จากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวแตกต่างกัน และแตกต่างกับงานวิจัยของ บุญสืบ ชัยสาธิต (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่พบว่า ระดับการศึกษาของประชาชนในชุมชนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน และแตกต่างกับงานวิจัยของ วิภาดา มุกดา (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ที่พบว่า ระดับของการศึกษาของประชาชนมีความสัมพันธ์กัน การมีส่วนร่วมของประชาชนแตกต่างกัน และแตกต่างกับงานวิจัยของ อรพรรณ เกิดจันทร์ (2556) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนคลองโคกน จังหวัดสมุทรสงคราม ที่พบว่าประชาชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนคลองโคกน ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ระดับการศึกษาของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 2) ด้านการวางแผน ระดับการศึกษาของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 3) ด้านการดำเนินงาน ระดับการศึกษาของประชาชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 4) ด้านการรับผลประโยชน์ ระดับการศึกษาของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน 5) ด้านการติดตามและประเมินผล ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

10. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง ที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของ ชิปชัย รัตนวิธถาวร (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวใต้ทะเลหมู่เกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

ได้ทะเลหมู่เกาะล้านแตกต่างกัน และแตกต่างกับงานวิจัยของ ชินรัฐดา พิมพ์พวง (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ที่พบว่า ประชาชนมีมีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวด้านสุขภาพ สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ แตกต่างกัน และแตกต่างกับงานวิจัยของ บุญสืบ ชัยสายัณ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อ โครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่พบว่า รายได้ของประชาชนในชุมชนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และแตกต่างกับงานวิจัย ของ อรพรรณ เกิดจันทร์ (2556) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนคลองโคน จังหวัดสมุทรสงคราม ที่พบว่า รายได้ของประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

11. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอนหมู่ที่ 8 ตำบลสองสสิ่ง อำเภอแกลง จังหวัดระยองที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ เกิดจันทร์ (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนคลองโคน จังหวัดสมุทรสงคราม ที่พบว่า ประชาชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนคลองโคน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

นอกจากนั้น ผลศึกษาวิจัยที่แตกต่าง ได้แก่ งานวิจัยของ ธนวดี สุขชี (2549) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ที่พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน และแตกต่างกับ งานวิจัยของ ชินรัฐดา พิมพ์พวง (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ที่พบว่า ประชาชนมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกันได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากกิจกรรมท่องเที่ยวด้านสุขภาพ สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ แตกต่างกัน และแตกต่างกับ งานวิจัยของ วิภาดา มุกดา (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ที่พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนต่างกันในการจัดการท่องเที่ยว

เชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก มีความสัมพันธ์กันกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ในด้านการรับผลประโยชน์ จากเงินช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อย่างยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะ ภาครัฐและผู้เกี่ยวข้อง สนับสนุนนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พร้อมจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมเชิงพื้นที่ต่อการรองรับนักท่องเที่ยว เน้นการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2. จากผลการศึกษาที่พบว่าด้านการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมเข้าไปควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะภาครัฐและผู้เกี่ยวข้อง สนับสนุนที่เพิ่มกลไกทางการตลาดสภาพการทำงาน โดยผลักดันให้ภาครัฐหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคประชาชนติดตามและประเมินผลงานเป็นระยะ เพื่อเป็นการ โปร่งใส ยุติธรรมและสามารถตรวจสอบได้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ในด้านการตัดสินใจในการเสนอโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะควรมีการจัดประชุมให้ประชาชนสามารถเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า ด้านการร่วมดำเนินการในการสำรวจสภาพและบริเวณที่ทำการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะ ภาครัฐและผู้เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทำป้าย บอกลำเส้นทางและสถานที่ให้ชัดเจน รวมไปถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น เพื่อเป็นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกถึงกลุ่มประชากรที่มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคหรือเงื่อนไขใดบ้างที่เป็นเหตุให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาลงตรงประเด็น

2. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้ว่าเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย แก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นได้อย่างครอบคลุมต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาชุมชน. (2529). *40 ปี กรมการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- กรรณิกา ชมดี. (2524). *การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2540). *สรุปคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านกายภาพ*. กรุงเทพฯ: กองวางแผนโครงการ ททท. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). *ความหมายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร*. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/molljune54/khwam-hmay-kar-thxng-theiyw-cheing-kestr>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2559). *ระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงการตลาด*. เข้าถึงได้จาก <http://marketingdb.tat.or.th:9092/TAT/frame.php>.
- ญาวินี เพียรดี. (2558, 12 ธันวาคม). สัมภาษณ์.
- ณรงค์ บูรรักษ์. (2553). *การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอุทยานไดโนเสาร์ของประชาชนในตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 4(2), 213-220.
- ธนวิ สุขจี. (2549). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธัญญา พิมพ์วง. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ในตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่*. วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2(4), 1-10.
- ธิปชัย รัตนวิธาวร. (2549). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวใต้ทะเลหมู่เกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. เชียงใหม่: ม.ป.ท.

- บุญสืบ ชัยสาขัณ. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนต่อโครงการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิมพ์วิไลลักษณ์ มหาวิง. (2548). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรณีศึกษา ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ พงสะบุตร และวิลาสวงษ์ พงสะบุตร (2542). *คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์*. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์และโครงการศึกษาต่อเนื่อง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัส สุวรรณ. (2541). *โครงการศึกษาแนวทางและการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- รัฐกรณ์ แสงโชติ. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในเทศบาลตำบลปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลัดดาวร ดวงบุปผา. (2557). *กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนบ้านย้อย เมืองแขวงอุดมไชย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว, คณะการจัดการและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วิภาดา มุกดา. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก*. วิทยานิพนธ์วิทยาการจัดการมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาการจัดการ, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2546). *ความหมายของการท่องเที่ยว*. เข้าถึงได้จาก <https://tourismatbuu.wordpress.com/>
- สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2540). *คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร*. เข้าถึงได้จาก <http://agrotourism.doae.go.th/data/A3.pdf>

- สำนักมาตรฐานอุดมศึกษาและทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). *ชุดวิชาการวิจัยชุมชน*. นนทบุรี: เอส.อาร์.พรีนติ้ง แมสโปรดักส์.
- สุริพร พงษ์พานิช. (2544). *การมีส่วนร่วมของประชุมชน บทบาทใหม่ของประชาชนกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. เข้าถึงได้จาก <http://conservation.Forest.ku.ac.th/>
- อติเทพ เลขยัน. (2552). *การท่องเที่ยวเชิงเกษตร*. เข้าถึงได้จาก <http://cartoon-5101101191.blogspot.com/>
- อรรวรรณ เกิดจันทร์. (2556). *การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลนคลองโคกน จังหวัดสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว, คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Effective behavior in organization*. New York: Richard Irwin.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychology testing* (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Midgley, P. (1986). *Animals and why they matter*. New York: Penguin Classics.
- Whang, I. J. (1981). *Management of rural Change in Korea*. Seoul: National University Press.
- World Tourism Organization. (1967). *Tourism comprises the activities of the person traveling to and staying in places outside their usual environment for not more than one consecutive year for leisure, business and other purpose*. Retrieved from <https://tourismatbuu.wordpress.com/>

ภาคผนวก

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่ บ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนเข้าไปดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการร่วมดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์และด้านการติดตามและประเมินผล โดยมีความหมายของแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้ร่วมกระบวนการปรึกษาหารือ เสนอแนวคิด แสดงความคิดเห็น การลงมติ และร่วมไปถึงการร่วมประชุม เพื่อรับฟังปัญหาของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. ด้านการร่วมดำเนินการ หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าร่วมกันดำเนินการตามแผนโครงการหรือกิจกรรมได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือมาตรการในการดูแลรักษาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามที่ตกลงกันไว้ เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้สึก ร่วมกันในการเป็นเจ้าของกิจกรรม
3. ด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในแหล่งพื้นที่เกษตรของตำบลสองสลึง หมู่ที่ 8 บ้านไทรเอน ได้รับผลประโยชน์ที่เป็นรายได้จากการดำเนินงานของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยยึดหลักความยุติธรรม ความเท่าเทียมกัน
4. ด้านการติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าร่วมติดตามและเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายหลังสิ้นสุดการปฏิบัติงานแล้ว เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ

5. การจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การจัดกิจกรรมซึ่งเกิดขึ้นโดยมีความสัมพันธ์กันระหว่างทุกฝ่าย ได้แก่ นักท่องเที่ยว ธุรกิจ และบริการต่าง ๆ ของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว โดยมีการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐ
6. การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่พักอาศัยเดิมไปยังอีกที่หนึ่ง ด้วยความสมัครใจ โดยทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อน โดยใช้เวลาเพียงชั่วคราว และไม่ใช้การเดินทางเพื่อประกอบอาชีพหารายได้
7. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งพื้นที่เกษตรของในตำบลสองสลึง บ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ที่มุ่งเน้นกิจกรรมการเกษตรเป็นหลัก มีการจัดบริการต่าง ๆ ไว้รองรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ประสบการณ์ ได้พักผ่อนหย่อนใจ อีกทั้งสร้างรายได้ สร้างอาชีพ ให้กับเกษตรกรและชุมชน รวมทั้งอนุรักษ์พื้นที่ และทรัพยากรในท้องถิ่นให้มีคุณภาพและยั่งยืน
8. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลสองสลึง บ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
9. เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศชาย และ เพศหญิง
10. อายุ หมายถึง จำนวนปีนับตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ช่วง คือ อายุ 18-25 ปี อายุ 26-35 ปี อายุ 36-45 ปี อายุ 46-55 ปี และอายุ 56 ปีขึ้นไป
11. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับแบ่งเป็น 6 ช่วง คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. อนุปริญญาตรี/ ปวส. ปริญญาตรี และปริญญาโทหรือสูงกว่า
12. อาชีพ หมายถึง การทำงาน และมีรายได้ตอบแทน สามารถแบ่งเป็น 6 อาชีพ คือ เกษตรกร ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท รับจ้างทั่วไป
13. รายได้ หมายถึง เงินเดือนหรือเงินจากการประกอบอาชีพแบ่งเป็น 5 ช่วง คือ ไม่เกิน 5,000 บาท, 5,001-10,000 บาท, 10,001-15,000 บาท, 15,001-20,000 บาท และ 20,001 บาทขึ้นไป
14. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ หมายถึง ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสองสลึง บ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ไม่เกิน 5 ปี 5-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร:
กรณีศึกษาพื้นที่บ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. 18-25 ปี () 2. 26-35 ปี
() 3. 36-45 ปี () 4. 46-55 ปี
() 5. 56 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

- () 1. เกษตรกร () 2. ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว
() 3. รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ () 4. พนักงานบริษัท
() 5. รับจ้างทั่วไป () 6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

- () 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
() 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. () 4. อนุปริญญาตรี/ ปวส.
() 5. ปริญญาตรี () 6. ปริญญาโทหรือสูงกว่า

5. รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

- () 1. ไม่เกิน 5,000 บาท () 2. 5,001-10,000 บาท
() 3. 10,001-15,000 บาท () 4. 15,001 – 20,000 บาท
() 5. 20,001 บาทขึ้นไป

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

- () 1. ไม่เกิน 5 ปี () 2. 5-10 ปี
() 3. 11 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาพื้นที่
ชุมชนบ้านไทรเอน หมู่ที่ 8 ตำบลสองสลึง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง
สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากที่สุด

การมีส่วนร่วม	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
ด้านการตัดสินใจ			
1. ท่านเข้าร่วมกระบวนการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
2. ท่านแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุม เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
3. ท่านเสนอโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
4. ท่านเข้าร่วมลงมติให้มีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรม ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
ด้านการร่วมดำเนินการ			
1. ท่านเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของการท่องเที่ยว เชิงเกษตรตามแผนที่ตกลงกันได้			
2. ท่านมีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพและบริเวณที่ทำการ จัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
3. ท่านปฏิบัติตามกฎ ระเบียบหรือมาตรการในการดูแล รักษาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามที่ตกลงกันได้			
ด้านการรับผลประโยชน์			
1. ท่านได้รับประโยชน์ที่เป็นรายได้จากการดำเนินงานของ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
2. ท่านได้รับรายได้ที่เหมาะสมจากการทำงานที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร			

การมีส่วนร่วม	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
3. ท่านได้รับผลประโยชน์จากเงินช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยุติธรรม			
ด้านการติดตามและประเมินผล			
1. ท่านมีส่วนร่วมเข้าไปควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
2. ท่านได้รับการแต่งตั้งจากชุมชนหรือหน่วยงานภาครัฐให้เป็นผู้ติดตามผลความก้าวหน้าการจัดการของคณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
3. ท่านร่วมสรุปผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานกับเป้าหมายหลังสิ้นสุดการปฏิบัติงานแล้ว			
4. ท่านได้ร่วมทำงานกับทางราชการในการติดตามหรือประเมินผลความสำเร็จของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			